

T.C
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL
ETKİNLİKLERE KATILIM ENGELLERİNİN BAZI
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
(KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Ceren POLAT

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜTAHYA
2017

T.C
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL
ETKİNLİKLERE KATILIM ENGELLERİNİN BAZI
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
(KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Ceren POLAT

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Çetin ÖZDİLEK

KÜTAHYA
2017

KABUL VE ONAY**KABUL**

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:
Ceren POLAT' ın hazırladığı '**Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Engellerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kütahya İli Örneği)**' başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Programında Yüksek Lisans tez çalışması olarak kabul edilmiştir.

17 / 02 / 2017

İmzalar

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Fehmi ÇALIK
Sakarya Ün. Beden Eğitimi ve Sp. A.B.D.

Danışman: Doç. Dr. Çetin ÖZDİLEK
D.P.Ü. Besyo Öğretim Üyesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Mehmet DEMİREL
D.P.Ü. Besyo Öğretim Üyesi

ONAY

Bu tez Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Muhammet DÖNMEZ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın her aşamasında sabırla ve anlayışla bana zaman ayırıp yardımlarını sunan, yaptığı araştırmalarıyla bana ışık tutan ve deneyimleriyle bana yol gösteren değerli danışmanım Doç. Dr. Çetin ÖZDİLEK'e;

Ayrıca lisans ve lisansüstü eğitimim süresince desteklerini eksik etmeyen Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu değerli öğretim üyelerine teşekkürlerimi sunarım.

Anket uygulaması aşamasında sabırlı ve anlayışlı davranan Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Eğitim Fakültesi öğrencilerine teşekkür ederim.

Attığım her adımda ve aldığım her kararda olduğu gibi tez çalışmam süresince desteklerini hissettiren aileme sonsuz teşekkür ederim.

Bu tez herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

ÖZET

Polat, C. Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Engellerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kütahya İli Örneği).

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya. 2017. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin, rekreatif etkinliklere katılımının önündeki engelleri öğrenci algısına göre bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmaya, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören tesadüfi yöntem ile seçilmiş 525 öğrenci katılmıştır. Çalışma kapsamında hazırlanan veri formu iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için kişisel bilgi formu; ikinci kısımda ise rekreatif etkinliklere katılımının önündeki engelleri öğrenci algısına göre belirlemede Alexandris ve Carroll (1997) tarafından geliştirilen, Karaküçük ve Gürbüz (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan, "Boş Zaman Engelleri Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe formu 27 madde ve (a) birey psikolojisi (6 madde), (b) bilgi eksikliği (3 madde), (c) tesis yetersizliği (4 madde), (d) ulaşım sorunu (4 madde) (e) arkadaş eksikliği (3 madde), (e) zaman ve ilgi eksikliği (7 madde) biçiminde 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Anketlerden elde edilen veriler Microsoft Office Excel programı kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmış ve verilerin analizi ve değişkenler arası karşılaştırmalarda SPSS 20.0 programından faydalanılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, katılımcıların cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri bölüm, sınıf, en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimi, gelir düzeyleri, anne eğitim düzeyi ile boş zaman engelleri puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilirken ($p<0,05$); rekreatif spor yapma durumu, lisanslı spor yapma durumu ve baba eğitim düzeyi ile boş zaman engelleri puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Anahtar Kelimeler: rekreatif, boş zaman, boş zaman engelleri

ABSTRACT

Polat, C. Examination of Leisure Constraints of University Students According to Some Variables (Case of Kutahya City). Dumlupinar University Graduate School of Health Sciences, Department of Physical Education and Sports, Master Thesis, Kutahya, 2017. In this study, it was aimed to examine the leisure constraints of university students in terms of some variables according to student perception. 525 students, selected by coincidence method and studying School of Physical Education and Sports and Faculty of Education in Dumlupinar University, participated in this research. The data form prepared within the scope of the study consists of two parts. In the first part, a personal information form to identify the demographics of the participants; in the second part, "Leisure Constraints Scale", which was developed by Alexandris and Carroll (1997) and adapted by Karaküçük and Gürbüz (2007), was used to determine the constraints in participating recreational activities according to student perception. The Turkish form of the scale consists of 27 items; (a) individual psychology (6 items) (b) the lack of knowledge (3 items) (c) facilities/services (4 items) (d) accessibility (4 items), (e) lack of partners (3 items), (f) time and lack of interests (7 items). The collected data was transferred to monitor using Microsoft Office Excel program and SPSS 20.0 program was used for the analysis of the data and for the comparison of the variables. As a result of this research, there were significant differences ($p < 0,05$) between participants' gender, age, department, year of study, places lived as longest period, monthly income, education level of participants' mothers and leisure constraints scores. On the contrary, there were not significant difference between exercising recreational sports status, exercising licensed sporting status, father education level and leisure constraints scores.

Key Words: recreation, leisure, leisure constraints

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	xi
GRAFİKLER	xii
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	2
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI	3
1.3. PROBLEM CÜMLESİ.....	3
1.3.1. Alt Problemler	3
1.4. HİPOTEZLER.....	4
1.5. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI.....	5
2. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER	6
2.1. ZAMAN KAVRAMI	6
2.1.1. Zaman Kavramının Önemi.....	9
2.1.2. Zaman Türleri.....	11
2.2. SERBEST ZAMAN	12
2.2.1. Serbest Zaman Kavramı	14
2.2.2. Serbest Zaman Anlayışındaki Gelişim Süreci.....	16
2.2.3. Serbest Zamanın Fonksiyonları.....	19
2.2.4. İnsanların Serbest Zaman Hakkını Elde Etme Süreci	20
2.2.5. Serbest Zaman Değerlendirme Eğilimini Etkileyen Faktörler	20
2.2.6. Serbest Zaman Katılımını Olumsuz Etkileyen Etkenler	23
2.3. REKREASYON KAVRAMI	24
2.3.1. Rekreasyonun Özellikleri	27
2.3.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması	29
2.3.3. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri	30
2.3.4. Rekreasyonun Genel Eğitim İçerisindeki Yeri.....	31
3. BÖLÜM: GEREÇ VE YÖNTEM	33
3.1. ARAŞTIRMA DESENİ	33

3.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ.....	33
3.3. ARAŞTIRMA GRUBU.....	33
3.4. ARAŞTIRMA TEKNİĞİ VE PROTOKOL	33
3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	34
3.5.1. Kişisel Bilgi Formu	34
3.5.2. Boş Zaman Engelleri Ölçeği	34
3.6. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ANALİZİ.....	34
4. BÖLÜM: BULGULAR.....	35
4.1. KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ.....	35
4.1.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	35
4.1.2. Katılımcıların Yaş Dağılımı	35
4.1.3. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Dağılımı.....	36
4.1.4. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Dağılımı.....	37
4.1.5. Katılımcıların Akademik Not Ortalaması Dağılımı	37
4.1.6. Katılımcıların En Uzun Süre Yaşadıkları Yerleşim Birimi Dağılımı ..	38
4.1.7. Katılımcıların Gelir Düzeyi Dağılımı	39
4.1.8. Katılımcıların Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumları	39
4.1.9. Katılımcıların Lisanslı Olarak Spor Yapma Durumları	40
4.1.10. Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyleri	40
4.1.11. Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyleri.....	41
4.2. HİPOTEZ 1: CİNSİYETE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	41
4.3. HİPOTEZ 2: YAŞ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	42
4.4. HİPOTEZ 3: BÖLÜM DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	43
4.5. HİPOTEZ 4: SINIF DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	43
4.6. HİPOTEZ 5: AKADEMİK NOT ORTALAMASI DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	44
4.7. HİPOTEZ 6: EN UZUN SÜRE YAŞANILAN YERLEŞİM BİRİMİ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	45

4.8. HİPOTEZ 7: GELİR DÜZEYİ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	45
4.9. HİPOTEZ 8: REKREATİF AMAÇLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	46
4.10. HİPOTEZ 9: LİSANSLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	47
4.11. HİPOTEZ 10: ANNE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	47
4.12. HİPOTEZ 11: BABA EĞİTİM DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	48
5.BÖLÜM: TARTIŞMA	49
5.1. TARTIŞMA	49
5.1.1. HİPOTEZ 1: Cinsiyete Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	49
5.1.2. HİPOTEZ 2: Yaşa Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	50
5.1.3. HİPOTEZ 3: Bölüm Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	51
5.1.4. HİPOTEZ 4: Sınıf Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	51
5.1.5. HİPOTEZ 5: Akademik Not Ortalaması Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	52
5.1.6. HİPOTEZ 6: En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Birimine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	52
5.1.7. HİPOTEZ 7: Gelir Düzeyleri Değişimine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri.....	53
5.1.8. HİPOTEZ 8: Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	53
5.1.9. HİPOTEZ 9: Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	54
5.1.10. HİPOTEZ 10: Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	54
5.1.11. HİPOTEZ 11: Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri	55

6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	56
6.1. SONUÇ	56
6.2. ÖNERİLER	57
KAYNAKLAR.....	58
EKLER.....	72
EK 1: BİLİMSEL ÇALIŞMA İZİNİ.....	73
EK 2: ANKET FORMU	74
EK 3: İSTATİSTİKİ TEST SONUÇLARI.....	76
EK 3.1. GENEL BİLGİLER	76
EK 3.2. NORMALLİK TESTLERİ	78
EK 3.3. CİNSİYETE GÖRE T-TESTİ	79
EK 3.4. YAŞA GÖRE ANOVA TESTİ	79
EK 3.5. BÖLÜMLERE GÖRE ANOVA TESTİ.....	80
EK 3.6. SINIF DEĞİŞKENİNE GÖRE ANOVA TESTİ.....	80
EK 3.7. AKADEMİK NOT ORTALAMASINA GÖRE ANOVA TESTİ	81
EK 3.8. EN UZUN SÜRE YAŞADIKLARI YERLEŞİM BİRİMİNE GÖRE ANOVA TESTİ 81	
EK 3.9. GELİR DÜZEYİNE GÖRE ANOVA TESTİ	82
EK 3.10. REKREATİF AMAÇLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE ANOVA TESTİ....	82
EK 3.11. LİSANSLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE ANOVA TESTİ.....	83
EK 3.12. ANNE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ANOVA TESTİ.....	83
EK 3.13. BABA EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ANOVA TESTİ.....	84
EK 4: VERİLER.....	85

SİMGELER VE KISALTMALAR

Akt.	Aktaran
ark.	Arkadaşları
BESYO	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
BM	Birleşmiş Milletler
Çev.	Çeviren
DPÜ	Dumlupınar Üniversitesi
MS	Milattan sonra
TDK	Türk Dil Kurumu
vd.	Ve diğerleri
WHO	Dünya Sağlık Örgütü

GRAFİKLER

GRAFİK 4.1. KATILIMCILARIN CİNSİYETLERİNİN DAĞILIMI	35
GRAFİK 4.2. KATILIMCILARIN YAŞ DAĞILIMI	36
GRAFİK 4.3. KATILIMCILARIN ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ BÖLÜM DAĞILIMI.....	36
GRAFİK 4.4. KATILIMCILARIN ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ SINIF DAĞILIMI.....	37
GRAFİK 4.5. KATILIMCILARIN AKADEMİK NOT ORTALAMASI DAĞILIMI	38
GRAFİK 4.6. KATILIMCILARIN EN UZUN SÜRE YAŞADIKLARI YERLEŞİM BİRİMİ DAĞILIMI	38
GRAFİK 4.7. KATILIMCILARIN GELİR DÜZEYİ DAĞILIMI	39
GRAFİK 4.8. KATILIMCILARIN REKREATİF AMAÇLI SPOR YAPMA DURUMLARI.....	39
GRAFİK 4.9. KATILIMCILARIN LİSANSLI OLARAK SPOR YAPMA DURUMLARI	40
GRAFİK 4.10. KATILIMCILARIN ANNE EĞİTİM DÜZEYLERİ	40
GRAFİK 4.11. KATILIMCILARIN BABA EĞİTİM DÜZEYLERİ	41
GRAFİK 4.12. CİNSİYETE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	42
GRAFİK 4.14. BÖLÜM DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	43
GRAFİK 4.15. SINIF DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	44
GRAFİK 4.16. AKADEMİK NOT ORTALAMASI DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	44
GRAFİK 4.17. EN UZUN SÜRE YAŞANILAN YERLEŞİM BİRİMİ DEĞİŞKENİNE BAĞLI OLARAK BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	45
GRAFİK 4.18. GELİR DÜZEYİ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ... 	46
GRAFİK 4.19. REKREATİF AMAÇLI SPOR DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	46
GRAFİK 4.20. LİSANSLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	47
GRAFİK 4.21. ANNE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ.....	48
GRAFİK 4.22. BABA EĞİTİM DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ	48

1. BÖLÜM: GİRİŞ

Zaman yanlış anlaşılmasından dolayı kötü yönetilen birçok değerli bir kaynaktır. Zaman kavramının tam olarak anlaşılmaması buna neden olmaktadır. Hiçbir etkene bağlı olmaksızın akıp giden zaman, depolanabilen veya tasarruf edilebilen bir kaynak olarak düşünmemek gerekmektedir. Tam olarak bu sebepten dolayı, zamanı etkin kullanmak elzemdir.

Zamanın yerine konulabilecek başka bir kaynak yoktur. Belki bakırın yerine alüminyum, insan gücü yerine makine kaynak olarak faydalanabilmektedir. Ancak, zamanın yerine hiçbir kaynağı koymak mümkün değildir. Aynı doğrultuda zamanın yaşam demek olduğunu söyleyebilmekteyiz. Zamanın boşa geçirilmesi hayatın boşa geçirilmesi demektir. Zamanın verimli kullanılması birçok işimizde ibreyi başarısızlıktan başarıya çevirebilmektedir. Ayrıca, zamanın iyi kullanılması bireylerde psikolojik iyilik sağlayacaktır.

Zaman psikolojik açıdan bireyler için farklı anlamlar taşımaktadır. Zaman bireyler için geçmişteki anılar ve gelecek ile ilgi planlar doğrultusunda farklı kısa ve uzunlukta ayrıca farklı anlamlar ifade etmektedir. Farklı algılamalarla da olsa insan, zamana bağlı yaşamaktadır. Dersi verimli dinlemek isteyen bir öğrenci için ders saati kısa gelirken dersten sonra arkadaşlarıyla yapacağı organizasyonu düşünen, ders ile ilgisi pek olmayan öğrenci için aynı ders saati oldukça uzun gelebilmektedir.

Muhasır medeniyetlerce fazlasıyla önem verilen zaman kavramı, bu ülkelerin vatandaşları tarafından gerekli önemi görmeye başlamakta ve bu bireylere olumlu getiriler sağlamaktadır. Yine bu medeniyetlerde verilen eğitim ile gün geçtikçe zamanın önemi derinlemesine anlaşılmakta ve benimsenmektedir.

Zaman belirli periyotlar da, sürekli akıp gider: Dakikada 60 saniye, saatte 60 dakika... Bu konuda elimizden bir şey gelmez. Zamanı planlamakta temel unsur insanın kendisidir. İsimizi nasıl yaptığımız, nasıl yaşadığımız, insan olarak var olmanın anlamını kavramak için zaman yönetimi önemlidir.

Rekreatif faaliyetler kişilere fiziki sağlık gelişiminin yaratılması, ruh sağlığı kazandırılması, insanı sosyalleştirmesi, yaratıcılık, kişisel beceri ve yeteneğini geliştirmesi, çalışma başarısı ve iş verimine etkisi, ekonomik hareketlilik, insanı mutlu etmesi gibi birçok açıdan olumlu faydalar sağlar.

Eğitim ğretim hayatları boyunca bireyler özellikle niversite yaşamları döneminde, önemli davranış tarzları kazanmaktadır. Bu süreç oldukça önemli bir süreç olarak düşünülmektedir. Öğrencilerin kazandıkları olumlu alışkanlıklar onların tüm hayatlarına etki edecek ve bu hayatlarının mutlu geçmesinde bir fayda oluşturacaktır. Serbest zamana ve faaliyetlerine verilen değer bu yıllardaki yapılacak faaliyetlerin kültürel değişime katkıları ile değişebilecektir.

Ayrıca, serbest zaman etkinliklerine katılımın öğrencilere yüksek akademik başarıyı garanti etmese bile, akademik başarıyı olumlu yönde etkilemektedir ve bilgi düzeylerinin artmasına yardımcı olmaktadır öğrencilerin daha sağlıklı bilinçlerinin oluşması serbest zamanın yaratılması ve kullanılması ile oluşmaktadır.

Sadece niversite öğrenciliği döneminde değil çocukluk döneminden yaşlılık dneimine kadar serbest zamanda gerçekleşecek olan etkinlikler bireye fiziki ve ruhen faydalar sağlayacaktır.

Özellikle niversite öğrencileri ve diğer eğitim düzeyindeki öğrenciler üzerinde boş zaman ve rekreasyonel aktivitelere katılım değerlendirmeleri araştırmacılar tarafından ele alınan konulardandır.

Bu konular ele alınarak niversite ğrencilerinin yaptıkları serbest zaman faaliyetleri mevcut ve geleēe yönelik tercihleri ve yönelimleri, hayat tarzlarını, sosyo-kültürel gelişimlerini etkileyecektir.

Buradan, rekreasyonel aktivitelere katılımın öğrencilik döneminde yeterli kadar sağlanması gerekliliği ve serbest zaman etkinliklerine yeterli önemin verilmesi gerekliliğini ıkarabilmekteyiz.

1.1. ARAşTIRMANIN ÖNEMİ

Serbest zamanın niversite gençliği açısından yerinde ve verimli kullanılması ilerde bazı davranış alışkanlıkları kazanmalarıyla birlikte, sağlam beden ve sağlam psikolojiye sahip olmaya neden olacağından hem onların hem de ilerde oluşturacakları aileleri açısından önemli görülmektedir. Ayrıca niversite çağındaki genç bireylerin zamanlarını iyi yönetme alışkanlıklarıyla birlikte serbest zaman etkinliklerine katılımları onların kendilerini gerçekleştirmelerini sağlayacaktır. Bu

doğrultuda rekreasyonel etkinliklere katılımı engelleyen durumların belirlenmesi ve bu durumların çözülmesi oldukça önemli görülmektedir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu projede üniversite öğrencilerinin, rekreasyonel etkinliklere katılımının önündeki engelleri öğrenci algısına göre bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın önemi doğrultusunda rekreasyonel etkinliklere katılımı engelleyen durumların belirlenmesi ve bu durumların çözülmesi oldukça elzem görülmektedir. Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımının önündeki engellerin öğrenci algısına göre incelenmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Bu kapsamda bu çalışmada problem cümlesi: Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımının önündeki engel algılarında farklı değişkenler açısından anlamlı farklılıklar var mıdır?

1.3.1. Alt Problemler

1. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile bölümleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile sınıfları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile akademik not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

7. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

8. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile rekreatif amaçlı spor yapma durumu arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

9. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile lisanslı spor yapma durumu arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

10. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

11. Öğrencilerin boş zaman engelleri algıları ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.4. HİPOTEZLER

Araştırmada şu hipotezler kurulmuştur:

1. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile cinsiyetleri arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

2. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile yaşları arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

3. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile bölümleri arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

4. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile sınıfları arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

5. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile akademik not ortalamaları arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

6. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimleri arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

7. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile gelir düzeyleri arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

8. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile rekreatif amaçlı spor yapma durumu arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

9. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile lisanslı spor yapma durumu arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

10. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile anne eğitim düzeyi arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

11. Öğrencilerin *boş zaman engelleri algılarına ilişkin tüm alt boyutları ile baba eğitim düzeyi arasında* anlamlı bir farklılık yoktur.

1.5. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

1. Çalışmaya katılanlar evreni temsil etmektedir.
2. Araştırmaya katılanlar soruları anlamış ve doğru cevaplamıştır.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin tüm anket sorularına tamamen kendi düşünceleriyle yanıt verdikleri varsayılmıştır.
4. Araştırmada kullanılan yöntem ve tekniklerin araştırmaya uygundur.
5. İstatiksel yöntemler varsayıma göre geçerli ve güvenilirdir.

1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırmanın sınırlaması, DPÜ(Dumlupınar Üniversitesi) BESYO(Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) ve Eğitim Fakültesinden 525 öğrencidir. Ayrıca araştırma kapsamında ulaşılan kaynaklar bu araştırmanın sınırlılıklarındandır.

2. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

2.1. ZAMAN KAVRAMI

Zaman, orijini Arapçaya dayanan bir kelime olup sözlükte; “vakit, çağ, asır, mevsim, an, ahit, mühlet, süre, devir, dehr”, gibi anlamlara gelir. Çoğulu “ezman, ezmine” dir (157).

Zaman kelimesi Yunancada “khronos”, İngilizcede “time” kelimeleriyle karşılığını bulur. Zaman, şimdinin geçmiş süre olmasına yol açan ve genellikle süre olduğu düşünülen kesintisiz bir değişimdir. Geçmiş, şimdi veya gelecek gibi zaman dilimlerinin kendisinin parçaları olduğu sürekli bütündür (34).

Zaman; kolay tanımlanamayan, üzerinde çeşitli yorumlar yapılan, hatta felsefeciler tarafından “Dünyada en uzun ve en kısa olan, en yavaş ve en hızlı hareket eden, hem hiç alaka duyulmayan, hem de üzüntü verebilen, o olmayınca hiçbir şey yapılamayan şeydir” (120).

Zaman TDK sözlüğünde “Bir iş ya da oluşun içinden geçtiği geçeceği veya geçmekte olduğu süre” olarak tanımlanır (76). Zaman sahip olduğumuz eşsiz bir kaynaktır. İleriye doğru hareketlilik gösteren dinamik bir yapıya sahiptir. Zamanın durmadan akıp gitmesi onu çok değerli kılmaktadır, onu harcayıp harcayamamak elimizde değildir. Zaman para gibi biriktirilemez ya da depolanamaz, onu bir makine gibi durdurup başlatamayız. Zamanı sadece nasıl harcayacağımıza karar verebiliriz.

Geçmişten bu yana filozoflar ve bilgeler farklı zaman tanımları yapmışlardır. Aristoteles zamanı; “içinde olayların geçtiği şeydir” diye tanımlarken; Addington (2013)’a göre zamanla ilgili her şey insan düşüncesinin ürünüdür, görecelidir. Koşu içinde geçirilen zaman iyi geçirilen zaman anlamına gelir. İçinde onun bulunduğu her gevezelik, huzursuzluk, uğraş, yok olup gider. Zaman iyi kullanılmazsa her günü berbat geçirmişçesine atmak demektir. Zaman geri döndürülemediği gibi (12) insanların eşit sahip olduğu şeydir, isteyerek veya istemeyerek harcanmak zorundadır (60) Zaman, başlangıcı ve sonucu belirsiz olan, bir sıralaması olan ve o sıralama içerisinde akıp gideceği varsayılan bir soyut kavramdır (6). İnsanların gelişiminde ve hangi alanda olursa olsun başarısında zaman anlayışının payı oldukça büyüktür (86).

Newton' un belirttiği üzere zaman mutlakdır ve evrenin var olsa da olmasa da zaman oluşumunu gerçekleştirir. Newton'un aksine Leibnitz, zamanın olaylar sırası olduğunu kendi başına bir varlık olamayacağını belirtir. Einstein da zamanın olaylara bağlı olduğunu ve bağımsız olmadığını düşünerek Leibnitz' in bu görüşüne destek vermiştir (129).

Mackenzie, zamanı kullanılmak zorunda olan, depolanamayan ve toplanamayan, eşi olmayan oldukça mühim yeniden elde edilemeyecek bir kaynak olarak tanımlamaktadır (104).

Smith de zamanın geçmişten günümüze gelen hadiselerin yönünü geleceğe vererek birbirini takip etmesi ve kesintisiz bir süreç olduğunu ifade etmektedir (69, 130).

Zaman kavramı toplumların gündelik yaşantısında ve bu yaşam içerisindeki sosyal deneyimlerinde düzenleyici bir kavram olarak görülmektedir. Zamanın çözümlenmesi ve toplum yaşantısı için yeni bir anlam kazanması diğer birçok toplumsal değişimi de örgütleyen modernite projesi ile gerçekleşmektedir. Artık modern toplumlarda zamanın önemli bir işlevi bulunmaktadır. Urry, zamanı toplumsal yaşamı örgütleyen bir kaynak olarak açıklamaktadır. Bu kaynağın ortaya çıkmasını modern toplumun tanımlayıcı özelliklerinden biri olarak görmektedir (99, 146).

İnsan zihni zamanın varlığını ilk algıladığından bu yana, kavramı açıklamak için büyük çaba sarf etmiştir. Gerek birey gerekse toplum açısından ifade ettiği önem, zamanı çağlar boyunca insan yaşamının en önemli sorunsallarından biri haline getirmiştir. Geçmişte ve günümüzde olduğu gibi gelecekte de bu önem anlamını ve etkisini sürdürmeye devam edecektir (49). Ancak bilim dünyasının zaman kavramını tam olarak açıklayan bir tanım ortaya koyduğu da söylenemez. Bilim adamlarından önce de toplumlar zamanın baskısını hissetmiş ve anlamlandırmaya çalışmışlardır. Örneğin Güney Amerika yerlileri (Mayalar) zamanın bir ruh hali ve savaşların üzerinde kayıtlı olduğu bir takvim olduğuna inanmışlar, hep aynı tarihlerde savaş yapmışlardır. Ateşe tapanlar (Mecusiler) ise zamanı devreden bir çember olarak düşünmüşlerdir (2, 55).

Zaman her an yaşadığımız bir şeydir, ama insan zamanı böyle algılayamaz. Zaman görüngeler dünyasının, nesne, hareket ve değişim dünyasının temel boyutlarından biridir. İnsanların üzerinde düşünülecek başlı başına bir kavram olarak zamanın bilincine tarihin hangi noktasında vardıkları tam anlamıyla bilinmemektedir. Gök cisimlerinin hareketlerinde ve mevsimlerde görülen düzenlilik; takvimleri, dönemler ve aralıklar düşüncesini, buradan da zaman kavramını doğurmuş olabilir. Sabah uyandıığımızda akla gelen ilk şeylerden biri o anda zamanın ne olduğu daha doğrusu saatin kaç olduğudur. Gün boyu zamanın hep farkında olunur. Aslında yaşam zamanın ve zamana bağlı şeylerin egemenliğine öyle girmiştir ki zaman günü düzene sokmaya yardımcı olur. Ne yapılacağı, neyin günün hangi diliminde gerçekleşeceğine kararı o verir. Zaman sanki geçmişten bu güne ve buradan da geleceğe sürükleyip götüren sonsuz bir ırmak gibidir (62).

Zamanın insanoğlunun yaşamı içerisinde etkinliği tartışılmaz bir konudur. Zamanı en iyi değerlendirmek için türlü arayış içerisinde olan bireyler, zamanı uyumak, beslenme gibi zorunlu ihtiyaçlar için; hayatını idame ettirme adına iş, eğitim öğretim için; sportif, sanatsal gibi serbest zaman faaliyetleri ve benzeri faaliyetler için kullanmaktadır.

Zaman, insanların duyu organları vasıtasıyla anlamlandıramadığı fiziksel, felsefi, psikolojik ve sosyolojik boyutları olan bir olgudur. Birçok düşünürün göre hayatın kendisidir. Bu anlamda zamanı boşa geçirmek, bir bakıma hayatı boşa yaşamak demektir. Aynı mantıkla, zamanı kontrol ederek hayatımızdaki olayları kontrol etme inisiyatifi de ele alabiliriz (45).

Kısa veya uzun olması, tekrar edilmesi mümkün olmaması, sonu başlangıcı gibi bilinen, ölçülmesi saat ile mümkün olan özellikleri ile zaman, yaşamın içinde farklı sınıflara ayrılabilir. Bu sınıflandırmayı; zamanın var olmak ile ilgili olan kısmı, geçim ile ilgili olan kısmı ve boş zaman olarak söyleyebilmekteyiz (1).

Günümüzde gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülke insanların, kazanmayı ve başarı elde etmeyi, az çalışma ile beraber, şans ve büyü gibi faktörlere bağladıkları görülür. Gelişmiş ülke insanı ise, kazanmak ve başarının insanın bireysel çabalarının ve çalışmasının bir ürün olduğunu düşünür. Bu yüzden varlığının gereği olarak hak ettiklerini düzenlemek, işlerini, sosyal hayatını, eğlenmesini ve

dinlenmesini programlamak için zamana ihtiyaç duyar. Gelişmiş ülke insanında bu gayretler yerine iş yapmak için değil, yapmamak için, sağda solda, kahvehanelerde ve benzeri yerlerde nefes alıp vermenin hazzını duymak için zaman ihtiyacı oluşur. Kalkınmış ve sanayileşmiş ülke insanı zamanı lineer düz çizgi halinde tek bir istikamette akıp giden ve geri dönülmez bir nehir olarak idrak eder. Doğu kültürünün insanı ise, zamanını dairevi tekrar tekrar yenilenen bir dönme dolap olarak algılar. Bu anlayışa göre, zaman yenilenen bir özelliğe sahip olduğundan nasıl olsa tekrar gelecektir. O halde aceleye gerek yoktur. Oysa batılı insanın ağzından duyulan kelime çabuk olmaktadır (32).

2.1.1. Zaman Kavramının Önemi

Zaman ile ilgili insanların karşı karşıya kaldığı sorun, zamanın nasıl kullanılacağına önem taşımıştır (83). Zaman kullanımı teknolojik gelişmeler ve iş yükünün günümüzde evlere kadar taşınması, insanların kendilerini yenilemek için yaptıkları rekreasyon etkinliklerinin çeşitlenmesi ile bağlantılı olarak önem kazanmıştır (48, 83).

Zamanın boşa geçmesi hayatın boşa geçmesi anlamına gelmektedir (25). Zamanın önem kazanması için onu verimli kullanmak gerekmektedir. Zamanın verimli kullanılması onu nasıl verimli kullanılacağına eğitimi ile mümkün olabilmektedir. Birey kendini iyi tanıyarak zamanı nasıl verimli kullanacağı eğitimi alarak neler yapmak istediğini karar vermekte ve iyi bir planlamayla iş sıralamasını yaparak zamanı verimli kullanır ve az zamanda çok iş yapmış olur. Yani kişi zaman yönetimini doğru yapar (17, 24).

Belki de her şey ifade edilmek adına zamana ihtiyaç duymaktadır. Gerek kişiler gerekse toplumlar için zamanın verimli kullanılması ve iyi yönetilmesi elzem bir konudur (133). Zamanın iyi kullanılması bireyin “sosyal, kültürel ve ekonomik vb. faktörlere bağlı olarak ayırdığı zaman arasındaki dengeyi iyi kurabilmesine” bağlıdır (126). Özellikle ülkemiz başta olmak üzere kalkınmakta olan ülkelerde yaşayan gençlerin zamanlarını boşa harcamamaları hem toplumsal gelişme hem de kalkınma için kayıp oluşturmaktadır (28).

İnsanın mecburiyet içerisinde olduğu durumlardan en önemlilerinden bir tanesi tasarruf edilememesinden, toplanamayıp depolanamamasından, satın alınıp

çoğaltılamamasından, kiralanamayıp, ödünç alınamamasından, sadece kullanılıp kaybolmasından dolayı zamandır.

Bu kayıplar aynı zamanda “nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme, toplumsal değişme, çalışma saatlerinin azalması, bilim ve teknolojiadaki gelişme, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, kültürel değerlerin değişmesi ve bireylerin ekonomik düzeylerini” de içene alarak her bir bireyin gelişiminin yapı taşlarını oluşturmaktadır (44, 39).

Zaman anlayışı bireyin her alanda başarısını etkileyebilmektedir. Bunun başında bireyin eğitim alanında ve mesleki başarısı gelmektedir. Bireylerin zamana verdikleri önem doğrultusunda topluma da katkıları tartışılmaz duruma gelmektedir. Hem iş hayatında gerekli önemi veren hem sosyal hayatını zamanı iyi kullanma sayesinde düzenli tutan birey ve bu bireylerden oluşan toplumlar refah düzeyi yüksek toplumlardır. Ülkeler arasında zamana verilen önem ve zamanın kullanılması bir kıstas olarak görülebilmektedir. Zamanı iyi kullanan, planlama ve programlamayı iyi yapan toplumlar diğer toplumların mutlaka önünde olacaklar ve ilerlemeleri bu doğrultuda daha hızlı olacaktır.

Zamanı verimli kullanan bireyler;

- Zamanı kendilerine göre yorumlamakta ve kendilerine göre yaşayabilmektedir.
- Zaman içerisinde ne yapacaklarını ve en verimli şekilde zamanı kullanması gerektiğinin farkındadırlar.
- Zaman içerisinde tecrübeler edinirler ve bu tecrübeler doğrultusunda yapmış oldukları hataları bir daha yenilemeden, eksiklerini tamamlayarak hareket etmektedirler.
- Zaman içerisinde yaşanmışlıklarını anlam ve mantık çerçevesine oturtturarak onları mutlu olmalarına vesile olacak boş zaman faaliyetlerine ve sportif rekreasyonel aktivitelere aktarmaktadırlar.

2.1.2. Zaman Türleri

Zaman algısı farklı ortamlara ve kişilere göre değişmektedir. Bu farklılık, zaman türlerinde de görülmektedir (6). Zaman çeşitleri genel olarak değerlendirildiğinde, objektif zaman, subjektif zaman, biyolojik zaman, örgütsel zaman, yönetsel zaman, iktisadi zaman ve sosyolojik zaman olmak üzere yediye ayrılır:

- Objektif (Gerçek) Zaman: Saate bağlı olan, takip edilebilen, gerçek bir ölçüme dayanan zamandır (42). İnsanoğlu zamanı; salise, saniye, dakika, saat, gün, hafta, ay, mevsim, yıl, yüzyıl, bin yıl gibi birimlere bölerek ifade etmiştir (138). Yıldızların hareketi, dünyanın güneş etrafında veya ayın dünya etrafında dönmesi gibi düzenli olarak tekrarlanan bazı fiziksel olaylar ya da bir saatin çalışması gibi suni olarak yapılan bazı düzenli hareketler esas alınır (119).

- Subjektif (Psikolojik) Zaman: Psikolojik zaman hissedilen zamandır. Aynı zaman biriminin bireylere göre farklılık gösterdiği zamandır. Bu farklılık, kişileri etkileyen olaylardan ya da zamanı algılama biçimlerinden dolayı ortaya çıkmaktadır. Kişi saatin neyi gösterdiğine bakmaksızın olayda geçen süreyi kısa ya da uzun olarak hisseder ve buna göre kısa ya da uzun olduğuna karar verir (88). Örneğin mutsuz bir psikolojik durumda olan ceza evinde bir mahkûm için zaman geçmek bilmez, fakat sevgilisiyle beraber bir kişi mutlu ise zaman çabucak geçer (6).

- Biyolojik Zaman: Bireylerin doğuştan gelen özelliklerinden kaynaklanan ve iç dengelerini sağlayan doğal ritimdir. Kişiye ait bir zaman çeşididir. Vücutlarımız zamanı farklı algırlar. Bu ritimler ile birey davranışları çeşitlenmektedir. Örneğin, gün ışığı ile kimi çiçekler açar, kimileri kapanır, kimi bitkiler ise güneşe döner. Farklı yaşlardaki, farklı cinsiyetlerde ve farklı rollerde bireylerin biyolojik ritimleri de farklıdır. Bireylerde biyolojik saat, bireyin sabahları aynı saatte uykudan uyandırabileceği gibi yine aynı saatlerde de açlık hissi duymasına neden olabilmektedir (2).

- Örgütsel Zaman: Örgütün belirlemiş olduğu amaç ve hedeflere ulaşabilmesi, mal ve hizmet üretebilmesi için belirli bir süre içinde yerine getirilmesi gereken işlemlere işgören ve makine tarafından harcanan sürelerin toplamıdır (117).

Belirlenen amaca ulaşma süreleri her örgüt için farklılık gösterdiğinden, örgütsel zaman standart olmayabilir. Örgütsel zaman aynı zamanda verimlilik ölçüsüdür (72).

- Yönetimsel Zaman: Yönetim, örgütsel amaç ve hedeflere etkili ve verimli bir şekilde ulaşmak için, karar vermeyi, planlama yapmayı, örgütlemeyi, iletişim ve eşgüdüm sağlamayı ve denetim fonksiyonlarını içeren bir süreçtir. Bu sürecin işleminde ağırlıklı olarak yöneticiler görev alır ve bu çalışmalar için zaman harcarlar. Dolayısıyla örgüt içinde hangi düzeyde bulunduğu önemsemeksizin, tüm yöneticilerin yönetim aşamaları için ayırdıkları süredir (144).

- İktisadi Zaman: Zaman, iktisat alanında sıklıkla kullanılan bir ölçü birimidir. Örneğin, emeğin karşılığı olarak ödenen ücret genellikle saat, gün, hafta veya ay üzerinden hesaplanmaktadır. Ayrıca doğal kaynaklara ödenen rant, üretimde belli bir süre kullanmanın karşılığı olarak alınır (119).

- Sosyolojik Zaman: Burada zaman, bireylerin kişisel takvimine bağlı olarak yaptıkları eylemler için bir araçtır. Ayrıca bireylerde bir gruba ait olma mutluluğunu, üzüntüyü, ve bir arada yaşama duygusunu yaşatır. Bununla birlikte bireyler arasındaki birlik ve beraberlik duygusunu da güçlendirir. Örnek olarak; tören, bayram, yıldönümü ve anma günleri bireyleri bir araya getiren birer toplumsal eylemi ifade etmektedir (26).

2.2. SERBEST ZAMAN

Zaman kavramını inceledikten sonra buna bağlı olarak serbest zaman kavramını incelemek gerekir. Serbest zaman kavramının İngilizcedeki karşılığı "Leisure"dir. Leisure kelimesi ise "izin verilmiş olmak" veya "serbest olmak" manasına gelen Latince "Licere" kelimesinden türemiştir. Yine serbest zaman manasına gelen Fransızca "Losiir" kelimesinden türemiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçim ifade eden bu kelimelerin tamamı birbiriyle ilişkilidir (21).

Serbest zamanın sınıflandırmasında iş için kullanılan zaman dışında;

1. Fizyolojik gereksinimler: Yemek yemek, uyumak, vücut temizliği gibi şeyler için ayrılan zamandır. Fakat bu işler için, gerekli zamandan fazlasını ayırdığınızda o zaman serbest zamana dönüşebilir. Bir grup arkadaş eğlence için bir

restorana veya pikniğe giderse serbest zaman içine girer. Bir parti veya toplantıya giderken hazırlanmak için fazladan zaman ayırırsak bu serbest zaman içine girer.

2. Çalışma dışı zorunluluklar: Tam serbest zaman etkinliklerine girmeyen zamanlardır. Örneğin, ev işleri için gerekli zaman, ailesel görevler için harcanan zaman, alışveriş yapmak için harcanan zaman...Serbest zaman ile yarı serbest zaman(zorunluluklar) arasında net bir ayırım yoktur. Bu ayrımı anlamak için eyleme katılanın tutumuna ve dürtülerine bakmamız gerekir. Örneğin, bir babanın çocuklarıyla oynaması ailesel bir görev olmanın yanı sıra zevk veya zaman uğraşısı da olabilir.

3. Serbest zaman: Bireyin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan kurtulduğu ve kendi iradesiyle seçeceği bir etkinlikle uğraşacağı zamandır. Kişinin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu, iş yaşamının dışında kalan zamanını ifade eder (140).

Uyku, beslenme, banyo, eğitim, üretmek, üretim sürecinde bulunmak ve hayatı idame ettirmek için çalışma, haricinde kalan zaman boş zaman veya serbest zamandır (5, 69).

Serbest zaman fikrinin, günümüzde göz ardı edilen ilerleme fikrinin yerini alabileceğine yönelik bir takım önermeler sunulmaktadır. Bunlar:

1. Serbest zaman etkinlikleri mecburi olmayan (genel) etkinliklerdir.
2. Serbest zaman etkinlikleri katılımcıların yapmak istediği temel etkinliklerdir.
3. Serbest zaman etkinlikleri zorunlu yükümlülüklerin dışında ki zaman olarak ifade edilen boş zamanlarda yapılır.
4. Serbest zaman sosyal bir kurumdur.
5. Serbest zaman etkinlikleri coğrafik farklılıkları içermektedir.
6. Serbest zaman iş/yaşam dengesi için bir dayanak noktasıdır.
7. Serbest zaman etkinlikleri bireylerin boş zamanlarında yaptıklarıdır.
8. Serbest zaman dünya genelinde eşsiz bir imaja sahiptir (69, 132).

2.2.1. Serbest Zaman Kavramı

Klasik yaklaşım ile yapılan tanıma göre, serbest zaman iş ve amaçlı yapılan bir eylem yerine, onun tam karşıtı olan sanat politik tartışmalar ve genel öğrenmeyi kapsayan meşguliyetler olarak kabul etmiştir. Aristo serbest zamanı “bir kimsenin kendi iradesi ile yaptığı aktivite içinde olmanın bir ifadesi” olarak kabul etmektedir. Atinalılar için serbest yaşamın en kaliteli yönü olarak ifade etmiştir (21).

Etimolojik açıdan serbest zaman kavramı, Latince “licere” kelimesi bağlamında açıklanmaya çalışılmıştır. Bugün İngilizce “leisure” (serbest zaman) kelimesinin türetildiği licere kelimesi ise, Latince “izinli olmak” ya da “özgür olmak” anlamına gelmektedir. İzinli ve özgür olmak kelimesine bağlı olarak serbest zaman kavramı açıklanmaya çalışıldığında, ‘serbest zaman’ bireyin ne yapmak isteğini ya da ne olmak istediğini seçebilme özgürlüğünü ifade etmektedir (141).

Serbest zaman kavramı çeşitli çalışmalarda değişik adlar altında görülmüştür. Bunlar “boş zaman”, “özgür zaman”, “serbest zaman” gibi farklı isimlerle de ele alınmıştır.

Birey, serbest zamanın içerisinde istediği şeyi yapmakta özgür olmakla birlikte bu tercihi yaparken kendisini dinlemekte ve bu tercihi özgür iradesiyle kendisi yapmaktadır. Aynı zamanda birey serbest zaman içerisinde yaptığı tercihin neticesinde doğacak olumlu veya olumsuz sonucun sorumluluğunu yine kendisi almaktadır (74).

Serbest zaman mecburiyet içeren hiçbir duruma sahip olmamalıdır. Birey serbest zaman etkinliklerini hür irade ile seçmelidir. Kişi katılımı ile kendini ve hedeflerini gerçekleştirmelidir. Ayrıca birey bu faaliyetler ile fayda sağlamalı ve iyi hissetmelidir (4).

Boş zamanın içeriği, sadece seçimdeki özgürlük değil, özellikle aile ve arkadaşlık çevresi oluşturmadaki yapıcı rolüdür. “Boş zaman, insanın hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluk ya da bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Kısacası insanın, kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu, iş yaşantısının dışındaki bir zamandır.” (139).

Mull vd 'ne göre (109), “Modern toplumlarda insanlar, iş streslerinden uzaklaşmak için dinlenmenin yanında, serbest zamanda yapılan iş dışındaki

faaliyetlere ve tatminlere de ihtiyaç duyarlar. Serbest zaman, bireyin hayatını idame ettirebilmek için yapmak zorunda olduğu işlerinden geriye kalan zaman dilimidir” (154).

Neulinger’e göre, “Serbest zaman, insanların maddi gelir karşılığında yaptığı iş ve diğer zorunlu görevlerini de kapsayan belirlenmiş resmi görevlerinden ayrı olarak özgür kaldığını hissettikleri zamanı ifade eder.” (75). Bir başka tanımlamayla ise; serbest zaman, yaşamın pratik ihtiyaçlarını (çalışma saatleri, yeme ve uyuma gibi fizyolojik ihtiyaçlarını) yerine getirdikten sonra arta kalan zaman dilimleridir (141). Ragheb ve Tate (1993) “bu zaman dilimini değerlendirmek için bireylerin özgür iradeleriyle seçtikleri ve belirli kurallara bağlı olmadan katıldıkları etkinliklere serbest zaman etkinlikleri veya rekreatif etkinlikler denir” (154).

Serbest zaman Aristoteles’ nun ifadesiyle özgür zamandır. Gelişmiş medeniyetler, serbest zamanın önemini iyi kavrarlar ve onu doğru etkinlikler ile gerçekleştirirler. Serbest zaman çalışma ve zorunlu işlerden haricinde yer alan zamandan ziyade günlük yaşam koşuşturmasından bağımsız olabilme durumudur (16).

Dünya Serbest (Boş) Zaman ve Rekreasyon Birliği’nin tanımına göre serbest (boş) zaman; seçme şansı, yaratıcılık, hoşnutluk ve memnuniyet içeren ve kişisel doyumu arttıran eğlencelere öncülük eden yararları ile insan hayatının özel bir alanıdır. Aktivite kavramı çoğunlukla fiziksel, buna ek olarak entelektüel, sosyal, estetik ve ruhsal öğelerin çok yönlü formlarını kapsamaktadır (5). Serbest vaktin bu anlamları ve taşıdığı felsefi derinlik, günümüze gelinceye kadar olabildiğine farklılaşmıştır. Başlangıçta, serbest olma, özgürleşme, rahatlık ve gevşeme kavramlarıyla daha fazla ilişkiliyken şimdilerde bu anlamlardan büyük ölçüde uzaklaşmış, bireysel inisiyatifin, istemli tercihlerin (86, 101, 140) ve özgürlüğün alanı olmaktan çıkarak kurumsal aygıtların kontrolüne aldıkları, farklı amaçlara göre organize ettikleri sınırlı/sorumlu kullanım sahası olan bir zaman/yaşam alanı olarak anlaşılmaktadır (19).

Serbest zaman değerlendirme tüm ulusların ve toplulukların bireyelerine etki eden çok güçlü bir olgudur. Bireylerin yaşamlarında olumlu değişiklikler yaratabilmek en önemli etmenlerinden biri onlar için fırsatlar sağlanmasıdır. Serbest

zaman yaratıcılığın ortaya çıkması maneviyatın gösterilmesi, tasarlama, düşüncelerin dışa vurulması için fırsatlar sağlar. Yeni arkadaşlıklar kurma, ilişkiler geliştirme sosyal etkileşim şekilleri ve bağlantılar serbest zaman süreciyle mümkündür. Bu tür sosyal faktörler kültürel kimliği, aile bağlarını ve toplumsal uyumu geliştirir (53). Kişi serbest zamanlarında bu sisteme dahil olma veya olmama özgürlüğüne sahiptir. Ama insan doğası gereği sosyal bir varlıktır. Toplumsallaşma aşamasında da grup içi ilişkiler yoluyla kendini ifade etme fırsatı bulur. Bu süreçte kişi kendini serbest zaman faaliyetlerinden soyutlama şansına sahip değildir (7).

2.2.2. Serbest Zaman Anlayışındaki Gelişim Süreci

İnsanlık taş devri ve orta çağlardan başlayarak her devirde yaşama biçimlerini ve yaşam standartlarını değiştirerek gelişim süreçlerini devam ettirmiştir. Devam eden gelişmeler ile yeni keşifler, icatlar bulunmakta, toplumlar gelişmekte, üstünlüğün ifadesi olarak da spor oyunları ağırlıklı festivaller, olimpiyatlar düzenlenmişlerdir. Düzenlenen olimpiyat oyunlarının seyrini ve katılımını, bir boş zaman anlayışı olarak değerlendirmek mümkündür (54, 153).

Serbest zamanın tarihsel süreç içerisindeki gelişiminde, farklı toplumlar için kazandığı değerler ele alınmaktadır.

İlk Çağlarda insanlara önem verilmemiştir ve insanlar köle tacirlerinin elinde mal gibi alınıp satılmıştır. İnsanlar yerleşik hayata geçtikten sonra, mesleki ve sanatsal uğraşlara yönelme suretiyle işlerini kurarak üretime başlamışlardır (54, 67). İlkel toplumlarda insanlar modern toplumlardaki insanlar gibi çalışma zamanı ile serbest zamanı birbirinden ayırma gereği hissetmemişlerdir. Çünkü ilkel toplum insanı hayatını sürdürmek için gerekli olan çalışmaları yaptıktan sonra, artan serbest zamanlarında toprak parçasının iklimine, coğrafi özelliklerine göre zamanını değişik şekillerde değerlendirmek istemiştir (67, 86, 142). İlkel zamanda makineleşme olmadığı için insan gücünden yararlanılmaktaydı. Kölelerin çalıştırılması sonucu köle sahiplerinin serbest zamanları fazlalaştı ve buna bağlı olarak spora, müziğe, resme, taşları oyarak serbest zaman uğraşlarına yönelimler arttı (30, 54, 86).

Eski Mısır'da; rekreasyon faaliyetlerine daha çok zengin ve üst düzey sınıflar katılmaktaydı. Faaliyetler daha çok bu sınıfların boş zamanlarını değerlendirme

amacıyla düzenleniyordu. Bu dönemdeki rekreasyon faaliyetlerinin çoğunluğu sportif faaliyetler, savaş oyunları, avlanma ve danstan oluşuyordu (126).

Antik Yunan'da serbest zaman politik aktiviteler için düşünme, estetik duygular ve beğeni oluşturma zamanı olarak görülmektedir (102). Bu toplum içerisinde zamanın büyük çoğunluğunu düşünce ve tartışmaya ayırabilen ve fikri çalışmayı üstün kabul eden bir grup vardır. Erogan'a göre Antik Yunan, iş-serbest zaman ilişkisinin ilk tartışmalarının görüldüğü toplum olmaktadır (58). Bu toplum içerisinde, toplumu oluşturan sınıflar arasında bu kavram farklılaşmaktadır. Serbest zaman, seçkinler ve iktidar çevreleri için bir ayrıcalık olarak görülmektedir. Çalışma alt sınıfa özgü bir etkinlik iken, boş vakit seçkinlere/iktidar çevrelerine ait bir ayrıcalıktır. Seçkinler (aristokratlar) ile az okumuşların ve kölelerin boş zamandan anladıkları ve bu zamanı kullanma biçimleri farklıdır.

Antik Yunan'da gözlemlenen bu ikilem, boş zamana sahip olan bir seçkinler sınıfı ile seçkinler için çalışmaya azmettirilmiş köleler sınıfının üretim sürecindeki farklılaşan rollerinden kaynaklanıyordu. Bir başka deyişle, üretim sürecinde ayrımlaşan insanlar, yaşamın üretim dışı diğer alanlarında da; örneğin kültürel ve sanatsal etkinliği tüketme noktasında da farklılaşıyordu. Antik dönemde tam anlamıyla "boş zaman sınıfları"nın egemenliği söz konusudur (61).

Roma Dönemi'nde boş zaman doruğa ulaşmıştır. M.S. 354'te Romalıların yılda 200 kadar tatilleri vardı. Ancak boş zamanları Antik Yunan'daki boş zaman etiğinden farklıydı. Romalılardaki boş zaman çalışmak için kondisyon sağlamak amaçlıydı. Boş zamanda yapılan spor savaşta fiziksel kondisyon sağlamak içindi (141).

Roma İmparatorluğu'nun çöküşü ve Hristiyanlığın yayılışı boş zaman ve rekreasyon üzerinde çok derin etki bırakmıştır. Özellikle Katolik kilisesinin tutumundan dolayı bu çağa "Karanlık Çağ" adı verilmiştir. Kilise dinsel ve tapınma ile ilgili olanlar dışında pek çok boş zaman aktivitesini yasaklamış, aylaklığı şeytanlık olarak göstermiştir. Müziği de sadece dini ayinler için yaygınlaştırmıştır (141). Çalışmak yüceltilirken boş zamanda seyahat gereksiz ve lüks olarak görülmüştür (100).

Orta Çağda ise Katolik Kilisesi'nin tembellik ve israf olarak gördüğü boş zaman olgusu yerini tamamen tanrıya adamaya ve çalışmaya bırakmıştır. İnsanların sanat, müzik, dans gibi boş zaman faaliyetlerinde bulunması pagan öğeler taşıdığı için yasaklanmıştır. İnsanlar Katolik Kilisesi'nden uzaklaşıp Protestanlığa yönelmeleri ile boş zaman faaliyetlerinde yeniden artışlar yaşanmıştır (35, 107).

Orta Çağ'da da ilkel topluluklarda olduğu gibi henüz çalışma ve boş zaman birbirinden ayrılmamıştı. Çalışma, aile işletmelerinde beraberce, renkli ve eğlenceli yapılan bir etkinlikti. Çünkü bu zamanda çalışmayı ve boş zamanı birbirinden ayıran sanayi devrimi gerçekleşmemişti (11).

Bu dönemde Rönesans ve Reform hareketleriyle kültürel devrim başladı. 17 ve 18.yy.da avlanma, balık tutma ve eğlence amaçlı park ve bahçeler geliştirildi, kamu alanları açıldı. Lord ve kralların tatilleri azaltıldı. Tuileries ve Versailles bahçeleri Paris'te, Tiergarten Berlin'de, Kensington bahçesi Londra'da halka açıldı. Rönesans, boş zaman için çok fazla özgürlük getirse de batı toplumlarında etkisi daha çok Reform hareketleriyle artmıştır (100).

Özellikle 19. yy. başından itibaren hızlanan sanayi devrimi, bugünkü anlamda boş zamanla ilgili kuram ve incelemelerin başladığı çağdır. İşçi sınıfının ortaya çıkışı ve zamanla elde edilen haklar boş zaman kavramını da ortaya çıkarmıştır. Artık boş zaman sadece burjuvazinin ve soyluların değil, çalışanların da hakkı olarak görülmeye başlanmıştır (13). Ancak hep belirli bir kesimin ayrıcalığı olarak anlatılan serbest zaman olanağı sanayi devrimi sonrasında işçilere hemen verilmiş bir hak değildir. Çalışma sürelerinin kısaltılması ve boş zamanların artması için işçi sınıfı uzun uğraşlar vermek zorunda kalmıştır. Çünkü, geçmişteki derebeyleri gibi kapitalistler de işçilere bu olanakları vermek istememiştir. Birçok batı ülkesinde sanayi devriminin ilk yıllarında işçiler kadın ve çocuklar dahil ağır şartlarda 15-16 saat gibi uzun süreler çalıştırılmış ve işçilerin dayanışma amaçlı meslek örgütleri kurmaları da yasaklanmıştır (134).

Bugünkü anlamda örgütlü boş zaman değerlendirme faaliyetlerinin gelişimi ise 1. Dünya Savaşı'ndan sonra 1929 yılında ortaya çıkan ve "Great Depression" adıyla anılan ekonomik krize dayandırılmaktadır. Pek çok aile üzerinde trajik etkileri olan Büyük Buhran'ın sonrasında, Amerikan hükümeti hem insanlara iş sağlamak,

hem de insanlara moral kazandırmak amacıyla rekreasyon tesisleri ve boş zaman değerlendirme hizmetleri oluşturmuştur. Ülke çapında yapılan bu faaliyetler sonucunda organize bir şekilde boş zaman hizmetleri sunan işletmeler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle boş zaman hareketinde 1929 Ekonomik Krizi'nin önemli bir dönüm noktası olduğu söylenebilir (107).

Boş zaman günümüzde her ne kadar doğal karşılanmakta ve en doğal haklarımızdan biri görülse de çok kısa zaman öncesinde bile fazla gereksinim duyulmayan beyhude bir düşünce olarak görülmekteydi. Sosyolojik değişimlere bağlı olarak mutlak ki boş zamanın tanımında, ona duyulan ihtiyaçta ve boş zaman etkinliklerinde değişiklikler söz konusu olmuştur. (121).

Haftalık zorunlu iş süresi 20.yy. başından itibaren azalma göstermeye başlamıştır. Fakat son 20 yıldır ise serbest zamanların arttığını söylemek mümkün değildir. İnsanların ev ile iş arasında yolda geçirdikleri zamanın artması, fazla mesai, çalışma süresini artırmıştır. Ayrıca insanların tüketim mallarını edinmek için daha çok çalışmaları gerekmiştir (10).

2.2.3. Serbest Zamanın Fonksiyonları

Serbest zamanın üç temel fonksiyonundan bahsedilmektedir (68). Dumazadier serbest zamanın üç temel fonksiyonundan bahsetmektedir (41, 9). 3D olarak da adlandırılan bu fonksiyonlar;

- Dinlenme veya kendini bırakma (delessement): Fiziksel ve psikolojik tahriplerin iyileşmesi ve yenilenme anlamı taşımaktadır. Önceleri sadece fiziksel dinlenme ve bir sonraki çalışma gününe gücün yeniden toparlanması ifade ederken sonraları psikolojik iyileşme anlamı da kazanmıştır (70, 71).

Özellikle çalışma hayatında bedensel olarak tüketici bir ortam içinde olmayan pek çok kişi için artık dinlenmek, "sırtüstü yatmak ve hiçbir şey yapmamak" anlamını taşımamaktadır. İş dışı zamanlarda, bedensel ya da zihinsel olarak zorlu birtakım uğraşlarla dinlenme yolunu seçen insanların sayısı hiçte az değildir. Çağdaş dünyanın her geçen gün yenilerini keşfettiği "serbest zaman uğraşları/hobiler" bunun en belirgin göstergesidir (110).

- Eğlenme (divertissement): İnsanlar, boş zamanlarında bazı etkinliklere katılarak içlerinden gelenleri yapmak ve eğlenmek gayesiyle bazı etkinliklere katılırlar (70,118, 141).

- Kendini geliştirme veya gelişim (development): Daha çok kültürel kazanımları, bilgi alışverişini ve bazı sosyal faaliyetleri ifade etmektedir (89, 68).

Serbest zaman yerinde ve değerinde kullanıldığı zaman insana dinlenmek, eğlenmek, kendini yetiştirmek, geliştirmek, dernekleşmek, toplumsallaşmaktır ve böylece insanın kendi kendini bulmasına yardımcı olmaktadır. Kötü kullanıldığında ise; gençlerde ve yetişkinlerde zararlı alışkanlıklar, durgunluk, gevşeklik, tembellik, dikkatsizlik, başıbozukluk, serserilik, can sıkıntısı, bıkkınlık, sinirlilik vb. gibi davranışlar kazanılmasına imkân vermektedir (87, 95, 103).

2.2.4. İnsanların Serbest Zaman Hakkını Elde Etme Süreci

Önceleri serbest zaman hakkının ve farklı sportif rekreasyonel etkinliklerin, sanatsal faaliyetlerin sadece üst sınıflar için olduğu boş zaman hakkının halk için mümkün olmadığı düşünülmekteydi. Antik Olimpiyatlara sadece soylu Yunanlılar katılırlardı (116).

Ayrıca kilise insanların daha fazla kiliseye gitmeleri için Pazar günleri spor faaliyetlerini yasaklamışlardı. Bu yüzden cumartesi günleri de tatil edilerek boş zaman hakları insanlara verilmişti (68).

Yine altmış civarı Avrupa ülkesinin Birinci Dünya Savaşı sonrasında boş zaman hakkını kanunlara eklemesiyle bazı Avrupa ülkelerinin yasalarında ücretli izin hakkının yer aldığı görülmüştür (86).

Serbest zaman hakkı, devlet bazında ve kanunlarla da devam ettirilmekte ve genişletilmektedir (148).

Bireylerin dinlenmeye, serbest zamanlarını etkin kullanmaya ve ücretli tatile hakkı olduğu Evrensel İnsan Hakları Bildirisinde de yer almaktadır (84, 155).

2.2.5. Serbest Zaman Değerlendirme Eğilimini Etkileyen Faktörler

Boş zamanların kullanımını etkileyen birçok faktör vardır. Örneğin Sanayi toplumlarında fiziki güce dayanan çalışmanın yavaş yavaş ortadan kalkması, erkeklerin ve kadınların boş zamanlarının artmasına ve boş zamanda bedenlerini

kullanmaya yönelmiştir. Dolayısıyla boş zamanı değerlendirmeye yönelik aktiviteler daha önce görülmedik biçimde yaygınlaşmıştır. Bunun gibi boş zaman etkinliklerini arttıran ve değerlendirme biçimlerine etkileyen birçok etken oluşmuştur (105, 153).

Toplumsal şartlardaki iyileşmeler, teknoloji ile ilgili gelişmeler ve kişilerin serbest zaman bilincinin gün geçtikçe artması ile serbest zamanların verimli değerlendirilmesinin artmasından bahsedebilmekteyiz. Bireylerin serbest zaman etkinliklerini farklı etkinlikler ile değerlendirmesinin nedenleri içerisinde bireylerin kültürel yapıları, sınıfsal farklılıklar, bazı sosyal faktörler, yaşları ve cinsiyetleri gözlemlenebilmektedir (68).

- Sosyal Faktörler: Toplum, hem insanın hem doğadan hem insanın insandan etkilenmesi ve bir aktarım sonucunda gerçekleşen bir oluşumdur (114, 59).

Başlangıçta devletin sorumluluğu veya toplumsal bir kurum olarak görülen serbest zaman değerlendirme, giderek eylemden çok katılan bireylerin açığa çıkan duygusal ve fiziksel oluşumları olarak önem kazanmıştır. Serbest zaman değerlendirme, toplumsal bir kurum olarak görülmenin ötesinde, toplumsal bağların, kişisel ilgileri ve deneyimlerinin açıklandığı bir yol, temel bir durum olarak görüşmüştür (105).

- Kültür Yapısı: İnsanların yaşam biçimlerini oluşturan bu kavram inançları, değerleri, bu değerler kapsamında insanların benimsediği ürün ve düşünceleri kapsamaktadır. Mutlak ki her topluma özgün yaşam biçimleri ve inanışlar mevcuttur (135).

Toplumların yaşam tarzı olarak ele alındığında, kültür; oluşturulabilen, genç kuşaklardan tarafından örnek alınabilen, nesilden nesile aktarılabilen davranış ve düşünceler bütünüdür. Serbest zaman etkinliklerinin farklı şekillerde değerlendirilmesi farklı toplumların farklı yaşam tarzlarını yansıtmaktadır. Sanayisi gelişmiş teknolojik, eğitimsel ve bilimsel gelişmeleri yerinde takip eden toplumlarda yenilikçi serbest zaman faaliyetleri gözlemlenebilmektedir.

Kuşakların öğrenme yoluyla toplumla bütünleşmesini sağlayan süreç, toplumsallaşma sürecidir. Toplumsallaşma genel anlamıyla yeni doğmuş bir kişinin, toplumun bir üyesi olarak, topluma katıldığı süreçtir. Topluma katılım yoluyla

başlayan süreci çocukluğun ilk yıllarında en kritik ve en yoğun biçimde yaşanmasına karşın, yaşam boyu devam etmektedir (111).

- Sınıfsal Farklılık: Yapılan araştırmalara göre, kişinin sosyalleşme sürecinde sahip olduğu normlar ve değerler, onun ait olduğu alt kültürün, sosyal sınıfının ürünü olduğu ve bireyin, sosyal sınıfı ile sosyalleşmesi arasında paralel bir ilgi olduğu belirlenmiştir (90).

- Aile - Arkadaş Çevresi: Bireyler ilk olarak aileleriyle sosyalleşirler ve serbest zaman etkinliklerine aileleriyle katılırlar. Bu serbest zaman etkinliklerini bu dönemlerde aileler belirler ancak daha sonraki dönemlerde bu etkinliklerde onlara arkadaşları eşlik etmektedir (108). Kişiler sportif, sanatsal ve birçok rekreatif faaliyet gibi serbest zaman faaliyetlerini ilerleyen dönemlerde daha fazla haz alarak arkadaşları ile karar vermekte ve gerçekleştirmektedir (68).

- Ekonomik Faktörler: Tartışmasız ekonomik gelir, serbest zaman faaliyetlerinin farklılaşmasında önemli bir etkidir. Bireylerin gelirleri onların gerçekleştirmek isteyecekleri serbest zaman etkinliğini belirlemede önemli bir rol üstlenecektir. Bazı etkinliklerin zorunlu maliyetleri o etkinliğe katılacak bireyleri belirlemekte, gelir durumlarına göre etkinlik açısından bir düzey belirleyebilmektedir.

Ekonomik ve eğitim bazında düzelmeler, iş yerlerindeki yükselmeler, serbest zaman faaliyetlerinde çeşitlenmeye sebep olabilmektedir. Bu değişimler ile serbest zaman faaliyetlerine yapılan harcamalar da farklı boyutlara taşınmaktadır (43, 125, 137).

Bazı serbest zaman etkinliklerini yapmak için belirli bir gelir düzeyine sahip olmak elzemdir. Bunlara tenis, bazı yörelere turistik ziyaretler, golfü örnek verebilmekteyiz.

- Cinsiyet ve Yaş: Farklı cinsiyetteki bireyler farklı boş zaman faaliyetlerine ilgi duymakta ve bireyler bu nedenle farklı etkinliklere katılım eğilimi gösterebilmektedir. Yine aynı şekilde farklı yaştaki bireyler kendi yaşlarına uygun etkinlikleri tercih etmekte ve bu açıdan da farklılıklar yaratmaktadır.

Örneğin çocuklar daha çok oyunlar içeren serbest zaman etkinliklerini tercih ederken gençler spor yaparak serbest zamanlarını değerlendirmek isteyebilecek ve yaşlı bireyler ise daha az fiziksel aktivite gerektirecek etkinlikleri tercih edeceklerdir.

2.2.6. Serbest Zaman Katılımını Olumsuz Etkileyen Etkenler

Serbest zaman katılımını olumsuz etkileyen etkenler genellikle bireylerin algıladığı serbest zaman etkinliklerine katılmalarına engel teşkil eden tarafından önleyici yada engelleyici etkenler olarak bilinmektedir (81). Jackson (80), serbest zaman engellerini istenilen bir serbest zaman aktivitesine katılım için mutlak engeller olarak görme eğilimindedir. Eğer engeller varsa, katılmamalara neden olur ve muhakkak bazı durumlarda engellerle karşılaşmak, yıpranmayla sonuçlanabilir ya da katılımı engelleyebilir. Bununla birlikte, bulgular engellerin varlığına rağmen birçok insanın seçtikleri serbest zaman aktiviteleri yapabildiklerini göstermektedir (128, 82, 85).

Bireylerin serbest zaman engel algılarının çeşitli aktivitelere katılımın azalması ya da kesilmesindeki kararda önemli bir rol oynadığı bilinmektedir (37, 79). Serbest zaman engellerinin, tercihlerinin oluşumu, memnuniyeti ve sonradan katılımı ortaya çıkan serbest zaman aktivitelerinin faydalarının farkındalığını etkilediği bilinmektedir (38, 150).

İnsanlar ve boş zamanı değerlendirecek yer arasında bir bağ vardır (66). Bu nedenle konut darlığı ve doğadan uzaklaşma gibi sebepler boş zaman etkinliklerine katılımın önündeki bazı engelleri oluşturabileceği gibi bunun yanında, şehir hayatının hızlı temposu ve kalabalık, teknoloji gibi nedenler de rekreasyonel etkinliklere katılımdaki engelleri meydana getirebilecek sebeplerden sadece birkaçıdır. Bu tip engeller insanların fazla enerjilerini kullanıp boşalamamalarına ve çeşitli yeteneklerini ortaya koyamamalarına neden olmaktadır. Bu ortamda, insan kendisini sürekli bir baskı ve stres altında hissetmekte, özellikle genç kesimdeki; daha fazla hareket etme, yenilik ve değişim ihtiyacı, çeşitli sıkıntı ve sorunlara sebep olmaktadır (86, 47).

Serbest zaman aktivitelerine katılım, genel olarak bireyin düzenli bir şekilde birçok faktörle baş edebilme yeteneğine bağlıdır (37, 124). Engellerle karşılaşmak,

katılım engellerine adapte olma, hafifletme ya da ortadan kaldırmaya yönelik baş etme stratejilerini tetiklemiştir (78, 77, 85).

2.3. REKREASYON KAVRAMI

Geçmişten günümüze bireyler, günlük koşuşturmalar içerisinde yorulmuş ve akabinde bazı rekreasyonel faaliyetler ile kendini yenilemiş ve yeni bir yaşam kazanmışçasına bir sonraki güne başlamışlardır. İnsanlar da farklı aktiviteler ve rekreasyonel faaliyetler geliştirerek yenilenme adına bir çok adım atmıştır.

Rekreasyon kavramına terim olarak baktığımızda; rekreasyon terimi yenilenme ya da toparlanma olarak ifade edilen Latince recreatio kelimesinden gelmektedir. Bu terim enerjinin yeniden yapılanması veya işlev yeteneğinin restorasyonu anlamına gelmektedir (91, 20).

Kültür ve Turizm Bakanlığı, rekreasyonu insanların boş zamanlarında yaptıkları, zorunlu çalışma faaliyetlerinden bağımsız olarak, kişinin boş zamanını serbest olarak ve dilediği gibi kullandığı fiziksel gücünü onarmaya ve ruhsal kapasitesini zenginleştirmeye yönelik zorunlu faaliyetlere karşıt, özgürce seçilen ve fiziksel sosyal çevrenin değişmesi anlamına gelen faaliyetler olarak da tanımlamaktadır (86, 57).

Serbest zaman değerlendirme ve rekreasyon bazen aynı anlamda kullanılmaktadır. Ancak rekreasyon serbest zamanda yapılan etkinlikleri kapsamaktadır. Serbest zamanları değerlendirme etkinliği olan rekreasyon, Gottman ve Glikson'a göre, "insan zihninin tazelenmesi, yaşamının canlandırılmasıdır" (23, 103).

Rekreasyon, bir kimsenin serbest zamanında gönüllü olarak seçtiği zevk verici aktivitelere katılma eylemi olarak görülmelidir. Ayrıca rekreasyon toplumda önemli bir ekonomik güç, hükümetin önemli bir sorumluluk alanı ve milyonlarca kadın ve erkek için bir istihdam kaynağı olan sosyal bir kurum olarak kabul edilmelidir (22, 152).

Bir olgu haline gelen rekreasyon, bazı toplumlarca rutin yaşam biçimi haline gelmiş, ve hızlı gelişimler göstermektedir (8, 115).

Özellikle ülkelerin sosyal hayatlarında, gelişmişlik derecelerine paralel olarak gittikçe önemi artan rekreasyon, çeşitli ülkelerde ya aynı isim altında ya da eğlence sanat, kültürel faaliyetler ile birlikte beden eğitimi sporda, dans, avcılık, balık tutma vs. gibi serbest zamanların bileşenleri ile ifade edilmektedir (158).

İnsan yaşamındaki serbest zamanın, fiziki ve sosyo-ekonomik kıymetlendirilmesi bir rekreasyon aktivitesidir. Bireyler serbest zamanlarında haz alma adına bazı faaliyetlerde bulunurlar ve bu faaliyetler sayesinde psikolojik ve fiziki açıdan iyi hissetme durumu ortaya çıkar işte bu durum rekreasyon olarak tanımlanabilmektedir (64).

Bilimsel ve teknolojik ilerlemeler rekreasyon kavramını doğrudan etkiler. Günümüz teknolojisinin meydana çıkarttığı mekanikleşme ve sonrasındaki otomasyon, bir taraftan çalışanların serbest zamanlarının artmasına sebep olurken, bir diğer yönden oluşturduğu yeni ürünlerle günlük yaşamın zorunlu işleri içinde kullanılmakta olan zamanı da kısaltmıştır (113, 106).

Rekreasyon, serbest veya boş zaman kavramına göre daha kısır bir anlam taşımakta ve serbest zaman etkinliklerine katılımı ifade etmektedir. Rekreasyon, yeteneklerini dışa vurması ve bu yeteneklerini başkalarına gösterebilmesi nedeniyle Maslow'un hiyerarşisinde bireyin kendini gerçekleştirme basamağında yer almaktadır (98, 68).

Bir başka tanımlamada ise, rekreasyon bireyin mesleki, ailevi, toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra, bağımsız iradesiyle seçebileceği bir seri dinlenme, eğlenme, bilgi ve becerilerini artırma ve kendini yenileme uğraşlarına katılması olarak açıklanmaktadır (65, 57).

Bireyler rekreasyonel aktivitelere katılımı ile kendilerini gerçekleştirerek yaşam kalitesi açısından önemli bir artış yaşamaktadırlar (14).

Rekreasyon daha kaliteli ve anlamlı bir yaşam için insanların ihtiyaçları ve arzuları yönünde kullanılması gereken bir araçtır. Bu aktivitelere katılan bireyin bireylerin yaşam kalitesinin arttığı kabul edilmektedir. Olumlu yöndeki rekreasyon deneyimleri, insanlara başarmanın mutluluğunu yaşatacak, dolayısıyla daha üretken bir yaşamı mümkün kılan özsaygı, özgüven ve uyum düzeyi artacaktır (14).

Rekreasyon, serbest zamanda yapılmaktadır, kar gayesi taşımayan ve ve iş niteliği taşımayan faaliyetler bütünüdür.

Tamamen kişinin kendi arzusuna bağlı olmakla birlikte farklı etkinliklere katılmaktadır.

Rekreasyonel faaliyetler, haz veren faaliyetlerdir.

Bireylere gerek kişisel gerek sosyolojik artılar kazandırır.

Sosyolojik değerlere uygundur. Fizyolojik ihtiyaçlar kadar zaruri değildir (86).

Modern anlamda bir sosyal kurum, bilgiler topluluğu ve profesyonel bir çalışma alanı olarak rekreasyon; işten bağımsız, kendi içinde değerli olan, kişinin pek çok önemli ihtiyacını karşılayan dolu ve mutlu bir yaşam aracıdır. Bu yaklaşımla rekreasyon, en yaygın olarak, insanların gönüllü olarak serbest zamanlarında katıldıkları ve kişisel olarak doyum sağladıkları aktiviteler olarak tanımlanabilir. Rekreasyon, insanların temel ve çağdaş bir ihtiyaçları olarak nitelendirilirken, insanın serbest zamanı için değerli olan faaliyetleri eğitimleri, imkânları ve danışmanlık hizmetlerinin tamamını kapsamaktadır. Bayer'e göre rekreasyon, kişiyi hayata bağlayan dinlendirici, eğlendirici, meşgul edici veya bu etkinliklere katılmak suretiyle ruhen ve bedenen bir canlılığı elde etmektir (94).

Rekreasyon aktif ve pasif olarak iki grupta incelenebilir. Aktif rekreasyon futbol, tenis, golf, yüzme, tırmanma, at binme, kamp yapmak, pasif rekreasyon ise, piknik yapmak, balık tutmak ile hayvanat bahçeleri, arberetumlar ve botanik bahçelerini ziyaret etmek gibi aktiviteleri kapsamaktadır (123, 15).

Serbest zaman etkinliklerine katılım üzerine yapılan son çalışmalarda daha önceki yıllarda değinilen serbest zaman aktivitelerinden ziyade sosyal etkileşimlerin de konu edildiği yaşam içerisinde yapılan aktivitelere değinilmektedir. Bireylerin davranış biçimi olarak serbest zaman değerlendirme her an her yerde yapılabilmesi ve farklı aktivitelere gerçekleştirilmektedir. Zaman ve serbest zaman etkinliklerinin gerçekleştiği alanlar bireyin psikoloji ile birlikte serbest zaman etkinliklerinin bütüncüleri (122, 115).

Çalışma bir amaca yönelik araç olarak görülürken, rekreasyon kendi içinde bir amaç olarak kabul edilir. Çalışma diğerleri için harcanmış zamanken, serbest zaman insanın kendi zamanıdır. Çalışma ödüllendirilir, fakat rekreasyonun kendisi bir ödüldür. Çalışma rutin iken, rekreasyon çeşitli ve dinamiktir. Bugün gelişmiş ülke vatandaşlarının çoğunluğu, günlük serbest zamanlarını ve hafta sonu tatillerini, hatta daha uzun süreli yıllık tatillerini ülkelerinde sağlanan rekreasyonel imkânlarla değerlendirme olanağına sahiptir. Bu ülkelerde rekreasyon günlük hayatın bir parçası haline gelmiş ve endüstriyel kendi doğruluğunda toplumdaki modern insanın karşı karşıya bulunduğu baskı yüzünden rekreasyon yapılması zorunlu bir faaliyet olarak benimsenmiştir. Büyük şehirlerde günlük hayatı etkileyen çeşitli faktörlerin etkisiyle bunalan insanın, ruhsal sıkıntılarında kurtulabilmesi, beden ve ruhen güçlenerek hayata bağlanabilmesinin yollarından birisi de rekreasyona katılımdır (145, 20).

2.3.1. Rekreasyonun Özellikleri

Bireyler farklı rekreasyon faaliyetleri içerisinde ortak amaca yönelik hareket etmektedirler. İyi hissetme ve hazza dayalı bu ortak amaçlar rekreasyonun özelliklerini işaret etmektedir. Rekreasyonun bazı özellikleri şunlardır:

- Rekreasyon farklı alanlarda farklı iklim koşullarında yapılabilmektedir.
- Rekreasyon faaliyetlerine katılım hür iradeyle gerçekleşir ve birey kendine göre doğru olduğunu düşündüğü tercihi yapar.
- Farklı yaşlarda farklı cinsiyetteki bireylerin evrensel katılımına uygundur.
- Sadece tek bir faaliyete değil bir çok faaliyete ilgi duyularak bu faaliyetlerden farklı tecrübeler edinilebilir.
- Farklı toplumlarda farklı rekreasyonel etkinlikler benimsenebilir. Bunun en önemli nedenleri toplumsal gelenek ve görenekler olarak gösterilebilmektedir.
- Bireye bir çok fayda sağlar. Bunların başında kişisel haz ve mutluluk gelmektedir.
- Bu faaliyetler ödeme gerektirebilir. Sosyal katılımlar ile birlikte maddi katılımlar ve harcamalar gerektirebilir (29, 57).

Torkildsen'e göre rekreasyonun özellikleri aşağıda sıralanmıştır (141):

- Rekreasyon kişiye özgüdür ve yapılan aktivitelerde bireylerin tatmini ön plandadır.
- Yapılan aktiviteler bireyi tatmin edici nitelikte olmalıdır. Bu nedenle aktivitelere katılımda gönüllülüğün sağlanması için bireyin beğenisine hitap eden aktiviteler sunulmalıdır.
- Yapılan aktivitede bütünlük esas olmalıdır. Dolayısıyla aktivitenin içeriğinde fiziksel, sosyal, ruhsal ve zihinsel konular yer almalıdır.
- Rekreasyon canlandırıcıdır ve neşe vericidir. Aktivitelerin belirli bir değeri ve özendiriciliği olmalıdır.
- Rekreasyonun genel olarak bir oyun ile ortaya çıktığı için, ilk olarak bireylerin bu oyuna teşvik edilerek seçme şansı verilmesi temel düşüncesi olmalıdır.
- Bütün rekreatif faaliyetlerin birbirinden farklı ve kendine özgü nitelikleri vardır. Bu nedenle, faaliyetlerin özünde bireyin yüksek derecede mutlu edilme ve beğenisini kazanma hedefi olmalıdır.

Karaküçük (86)'ün düşüncesiyle;

- Rekreasyon faaliyetlerinin seçimi gönüllü olmalıdır.
- Özgürlük hissi verir.
- Faaliyetlere devam ve iştirak etme zorunluluğu bulunmamalıdır.
- Rekreasyon serbest zamanda yapılır.
- Her yaştaki ve cinsteki insanların faaliyetlere katılmalarına imkan verir.
- Rekreasyon faaliyetlerinde inisiyatif kişinin kendisine bırakılmalıdır.
- Rekreasyonel faaliyetler, her türlü açık ve kapalı alanlar ile her mevsim ve iklim şartlarında uygulanabilmektedir.
- Rekreasyon bir faaliyeti gerektirir.
- Rekreasyon çok çeşitli faaliyetler içerir.
- Rekreasyon neşe ve haz veren bir faaliyettir.
- Rekreasyonel faaliyetler evrensel olarak uygulanmaktadır.

- Rekreasyon, kişinin kendini ifade edebilme ve yaratıcı olabilmesine imkan sağlayıcı faaliyetler içermelidir.
- Rekreasyonun her kişiye göre amacı vardır.
- Rekreasyonel faaliyetlerin katılımcıya kişisel ve toplumsal fayda sağlaması gerekir.
- Rekreasyon, toplumun değerlerine uygun olmalıdır.
- Rekreasyon yapanlar, başka faaliyet alanlarına da ilgi duyarlar.
- Rekreasyon eylemi, planlı ya da plansız, beceri sahibi kişilerle ya da organize veya organize olmamış mekanlarda da yapılabilir.

2.3.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması

Serbest zaman faaliyetlerini sınıflandırma çabaları ilk kez Lynd tarafından Amerika'da Middletown çalışması ile başlamıştır (113).

Rekreasyonun sınıflandırılmasında, esas alınan prensip, genellikle kişinin rekreasyon faaliyetlerine katılmasına sebep olan amaçlar, istekler ve zevkler olmaktadır (56).

Rekreasyonu ne amaç ile yapıldığı; yaş grupları, katılımcı sayısı, rekreatif etkinliğin gerçekleştiği zaman dilimi, etkinliğin gerçekleştiği yer, hangi sosyolojik yapı tarafından gerçekleştiği gibi kaideler ve bazı hareket gerektiren ve gerektirmeyen farklı açılardan rekreasyon olarak sınıflandırabilmekteyiz (86, 68).

Rekreasyonun çok yönlü olması ve bazı etkinlerin bir çok sınıfta yer alabileceğinden dolayı kesin sınıflandırma yapması kolay değildir (73).

Burton'ın getirdiği sıralamada ise; Rekreasyonun bir beceri gerektirdiğinden; ayrıca bedensel beceri gerektirdiğinden; bir grupta yapılan etkinlik olduğundan; kırsal ve kentsel olarak ayrılabilirliğinden; parasal niteliğinin olduğundan; tehlikeliliğinin var olduğundan, ustalık ve hüner gerektirdiğinden bahsedilmektedir (65, 115).

Boş zaman faaliyetlerinin sınıflandırılmasında Abadan'ın üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği çalışmasında, Blücher'in sınıflandırması temel alınmış ve boş zaman faaliyetleri "sert" ve "yumuşak" olmak üzere iki grupta toplanmıştır. Sert (aktif) boş zaman faaliyetleri, kitap okumak, spor yapmak, müzik alanında icra ile uğraşmak, el işi yapmak, resim yapmak, konferanslara gitmek,

kurslara katılmak, gençlik teşkilatlarında görev almak vb.dir. Buna karşılık yumuşak (pasif) boş zaman faaliyetleri sinemaya gitmek, tiyatroya gitmek, müzik dinlemek, radyo dinlemek, televizyon izlemek, arkadaşlarla birlikte maksatsız dolaşmak, kahveye gitmek, spor müsabakalarını izlemek vb.dir. Sert boş zaman faaliyetleri, içeriği itibariyle bireyin tek başına aktif olarak yapması gereken faaliyetlerdir. Yani bu tür faaliyetleri yapanlar bunlara iradi olarak ve çoğu defa tek başına girişmek zorundadırlar. Bu nedenle bu faaliyetlere, bireyin yaratıcı yeteneklerini geliştiren, belli ihtirasları tatmin eden ve kişinin bilinçli ilgisini belli bir noktaya yönelten aktiviteler olarak bakılabilir (1, 136).

2.3.3. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

Rekreatif etkinliklere çok fazla katılan kişilerle, bu etkinliklerden yoksun kalan kişiler arasında sağlık açısından, çevreye ve kanunlara karşı uyum açısından önemli farklılıklar göze çarpmaktadır. Rekreatif etkinlikler hayat standartlarını geliştiren ve yaşama anlam kazandırabilen etkinliklerdir. Bu açıdan dünyanın her tarafında insanoğlu fiziksel, ruhsal ve toplumsal yararları nedeniyle rekreatif etkinliklere katılmaktadırlar (127, 106).

Bir çok ihtiyaca cevap veren rekreasyonel etkinlikler, kişisel, fiziksel ve ruhen, sosyalleşme, yaratıcı olma, mutlu olma gibi gereksinimleri yerine getirmektedir. Sosyolojik açıdan da toplumu ileriye götürme, toplumun bütünleşmesi açısından duyulan ihtiyaçlara cevap vermektedir (5, 68).

Rekreasyon etkinliklerine yeni heyecanlar arama, kişinin kendini geliştirme arzusu, dinlenme gereksinimi, yarışma ve mücadele tatmini, fiziki gelişim sağlama, yaratıcılık peşinde olma gibi nedenlerle katılınabilir.

İnsanlar rekreasyon ile fiziki iyileşme ile birlikte ruhsal iyileşme yaşarlar (33, 139, 158).

Ayrıca, rekreasyon ile demokratik toplumun yaratılmasında imkân sağlar. İnsanların birbirleriyle olan ilişkilerinin düzenlenmesinde ve toplumsal kurallara uyulmasında rekreatif faaliyetler önemli rol oynar. İyi bir yurttaş olabilmenin öğretilmesinin temelinde insanların sosyal ortamda toplumun kurallarına uymaları, davranışlarını kontrol etmeleri gibi hususlar bulunmaktadır. Bu özellikler bir voleybol veya futbol antrenmanında ya da maçında, sporcuların eksiksiz uymak

zorunda oldukları kurallara veya davranışlara benzemektedir. Bu benzerlikten dolayı kişinin rekreatif faaliyetlerle kazanacağı belli kurallar içinde yaşamak, bu kurallara uymakta ve uygulamakta zorluk çekmemek, başkalarının haklarına saygılı olmak, böylece medeni bir toplum oluşturmaya katkıda bulunmaktır (9, 86).

2.3.4. Rekreasyonun Genel Eğitim İçerisindeki Yeri

Günümüzde eğitim, her toplumda rastlanan bir faaliyet olmasına rağmen, zengin toplumlarda daha yaygın ve daha ileri düzeyde seyretmektedir. Eğitimin, refah ekonomilerine sahip ülkelerdeki ileri düzeyi, bu ülkelerdeki tekniği daha mükemmel hale getirerek ve yeni buluş ve ilerlemelere yol açmak suretiyle, boş zamanı daha fazla arttırmaktır (86, 18).

Zaten bir eğitim amacı barındıran okul, ayrıca öğrenci ve personellerine rekreasyon kuralları dahilinde program hazırlamak durumundadır ve bu sayede okul ile rekreasyonun doğrudan bir ilişkisinden bahsedebilmekteyiz (86, 115).

Çocuklar ve gençlere farklı serbest zaman etkinlikleriyle, sportif, sanatsal ve kültürel etkinlikler ile okullarda eğitim verilmekte ve bu sayede çocuklar ve gençler ileriki yıllarda yaşam tarzı haline getirdikleri bu etkinlikler ile gerek kendilerini gerek ailelerini ve gerekse toplumsal gelişimi sağlayacaklardır.

Eğitim ve okul hayatı hiçbir şekilde zamanı öldüren ve diğer faaliyetlere vakit bırakmayan bir engel olarak görülmemelidir. Öğrenciler sadece öğrenim ile meşgul edilmemeli onlara özgürce etkinlik tercih imkanı ve dolayısıyla hür tercih imkanları verilmelidir. Bu sayede öğrenci başarıyı yakalayacaktır. Arkadaşları ile yapacakları sayesinde sosyalleşebilecek olan öğrenciler, okullarının onlara sağladıkları spor, sanat alanları ve etkinlikleri ile sadece öğretim değil ayrıca doğru alışkanlıklar ile eğitim alanları haline de gelecektir.

Okullarda rekreasyonun kendisine yer bulması öğrencilerin başarılarını arttıracak, onların bu aktiviteleri eğitimlerinde araç olarak kullanmalarını sağlayacak, arkadaşları ve öğretmenleriyle sosyalleşmelerini sağlayacak, farklı kültürlerden ve ailelerden gelen öğrencilerin birbirleriyle etkileşimini ve kültür aktarımını sağlayacak, toplumsal bazda ileriye gitmeyi sağlayacak ve bu toplum içerisinde öğrencilerin bir yer edinmesini sağlayacaktır.

Bu etkileşimlerin ve iyileşmenin sağlanması için öğrencilerin olduğu kadar okulların, ailelerin ve öğretmenlerin rolleri oldukça önemlidir. Aileler derslerini kötü etkileyecek düşüncesiyle öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine katılımlarını engel olmamaları tam tersine onlar ile birlikte bu etkinliklere katılarak onlara örnek teşkil etmelidirler. Yine aynı şekilde öğretmenlerin de bu etkinliklere katılımları sadece söyleyerek değil yaparak öğrencilere örnek teşkil etmeleri gerekmektedir.

Eğitim kurumları da bu etkinlikler için gerekli alanları sağlamalı ve rekreasyon eğitimi ve gerekli alışkanlıkların öğrencilere kazandırılması adına uygun şartlar sağlanmalıdır.

3. BÖLÜM: GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma, üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılım engellerinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir.

3.1. ARAŞTIRMA DESENİ

Bu araştırma, genel tarama maddelerinden biri olan kesit alma yaklaşımı ve ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır.

3.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Çalışmanın evrenini, DPÜ(Dumlupınar Üniversitesi) BESYO(Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) ve Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

3.3. ARAŞTIRMA GRUBU

Katılımcılar, (DPÜ)Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Eğitim Fakültesi öğrencilerinden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

3.4. ARAŞTIRMA TEKNİĞİ VE PROTOKOL

Çalışma kapsamında hazırlanan veri formu iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitim gördükleri bölümleri, sınıfları, akademik not ortalamaları, en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimi, rekreatif amaçlı spor yapıp yapmadıkları, lisanslı olarak spor yapıp yapmadıkları, gelir düzeyleri, anne ve baba eğitim düzeyleri gibi bilgilere ulaşılan form; ikinci bölümde ise araştırmanın amacı doğrultusunda öğrencilerin, rekreasyonel etkinliklere katılımının önündeki engelleri öğrenci algısına göre belirlemede Alexandris ve Carroll (1997) tarafından geliştirilen, Karaküçük ve Gürbüz (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan, “Boş Zaman Engelleri Ölçeği” kullanılmıştır.

Uygulamanın yapıldığı bölümlere farklı tarihlerde ziyaretlerde bulunulmuş ve anketler uygulanmıştır. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Eğitim Fakültesi öğrencilerine bizzat araştırmacı tarafından ölçeklerin amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiş ve sadece bir şık işaretlemeleri ve mümkün olduğunca soruları boş

bırakmamaları istenmiştir. Bu kapsamda 535 gönüllü öğrenciye ulaşılmış bu katılımcıların doldurduğu anketlerin 525 tanesi geçerli sayılmıştır.

3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

3.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Çalışma kapsamında hazırlanan kişisel bilgi formunda, katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitim gördükleri bölümleri, sınıfları, akademik not ortalamaları, en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimi, rekreatif amaçlı spor yapıp yapmadıkları, lisanslı olarak spor yapıp yapmadıkları, gelir düzeyleri, anne ve baba eğitim düzeyleri hakkında bilgi toplanmıştır.

Kişisel bilgi formuyla birlikte çalışmada bir adet ölçek kullanılmıştır.

3.5.2. Boş Zaman Engelleri Ölçeği

Öğrencilerin, rekreasyonel etkinliklere katılımının önündeki engelleri öğrenci algısına göre belirlemede Alexandris ve Carroll (1997) tarafından geliştirilen, Karaküçük ve Gürbüz (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan, “Boş Zaman Engelleri Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Özgün ölçek, 29 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; (a) birey psikolojisi, (b) bilgi eksikliği, (c) tesisler/hizmet, (d) ulaşılabilirlik/parasal, (e) arkadaş eksikliği, (f) zaman ve (g) ilgi eksikliği biçimindedir (Alexandris and Carroll, 1997). Ölçeğin Türkçe formu 27 madde ve (a) birey psikolojisi (6 madde), (b) bilgi eksikliği (3 madde), (c) tesis yetersizliği (4 madde), (d) ulaşım sorunu (4 madde) (e) arkadaş eksikliği (3 madde), (e) zaman ve ilgi eksikliği (7 madde) biçiminde 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri (1) “Kesinlikle Önemsiz” ve (4) “Kesinlikle Önemli” biçiminde sıralanmakta ve puanlanmaktadır.

3.6. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ANALİZİ

Tez yazımında MS Word programı, verilerin düzenlenmesi ve grafiklerin çizilmesinde Windows MS Excel tabloları programı, istatistik testlerin yapılmasında Windows SPSS 20.0 İstatistik programı kullanılmıştır.

İstatistik testlerde ilk olarak verilerin parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığına Skewness ve Kurtosis (çarpıklık basıklık) değerlerine bakılarak -2.0 +2.0 aralığında yer aldığından verilerin normal dağıldığı

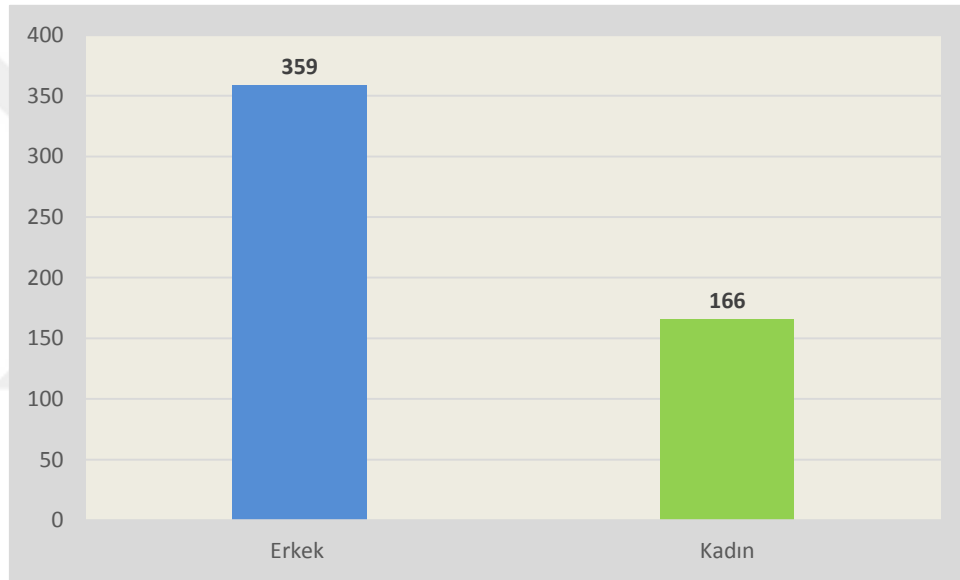
gözlemlenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiğinden verilere istatistiki analiz olarak Bağımsız Örneklem T-Testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testleri uygulanmıştır.

4. BÖLÜM: BULGULAR

4.1. KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

4.1.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

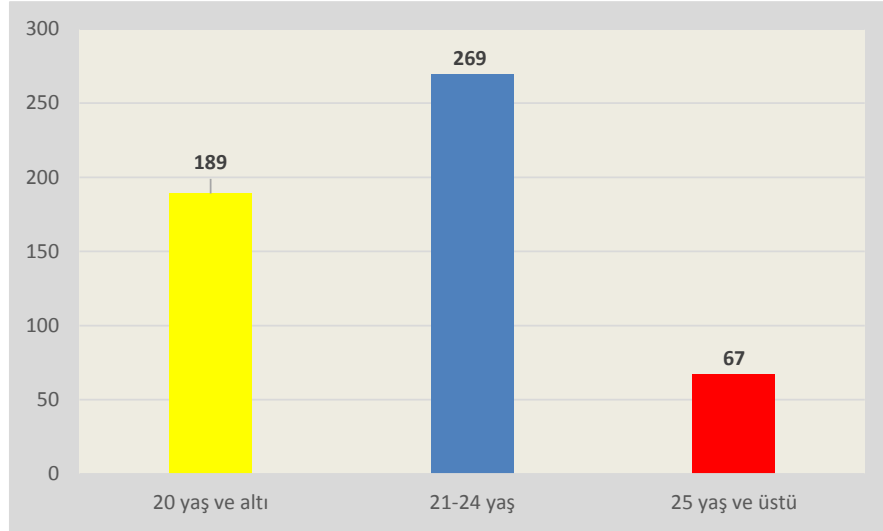
Grafik 4.1'de çalışmada yer alan öğrencilerin cinsiyetlerinin dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 68,4'ü (N=359) erkek, % 31,6' sı (N=166) kadındır (Bkz. Grafik 4.1).

Grafik 4.1. Katılımcıların Cinsiyetlerinin Dağılımı

4.1.2. Katılımcıların Yaş Dağılımı

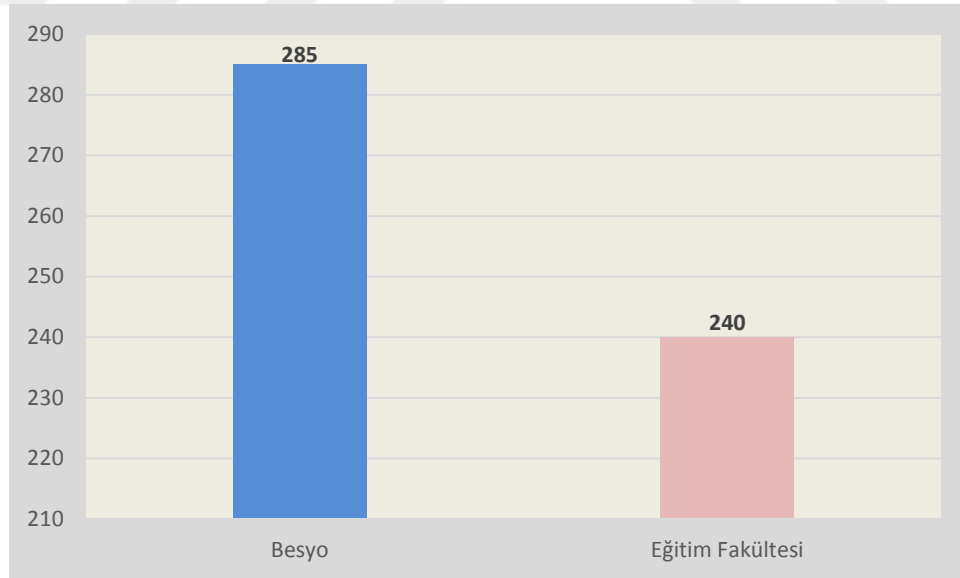
Grafik 4.2.'de çalışmada yer alan katılımcıların yaşlarının dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 36,0'si (N=189) 20 yaş ve altı; % 51,2' si (N=269) 21-24 yaş; %12,8' i (N=67) 25 yaş ve üstündedir (Bkz. Grafik 4.2).

Grafik 4.2. Katılımcıların Yaş Dağılımı

4.1.3. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Dağılımı

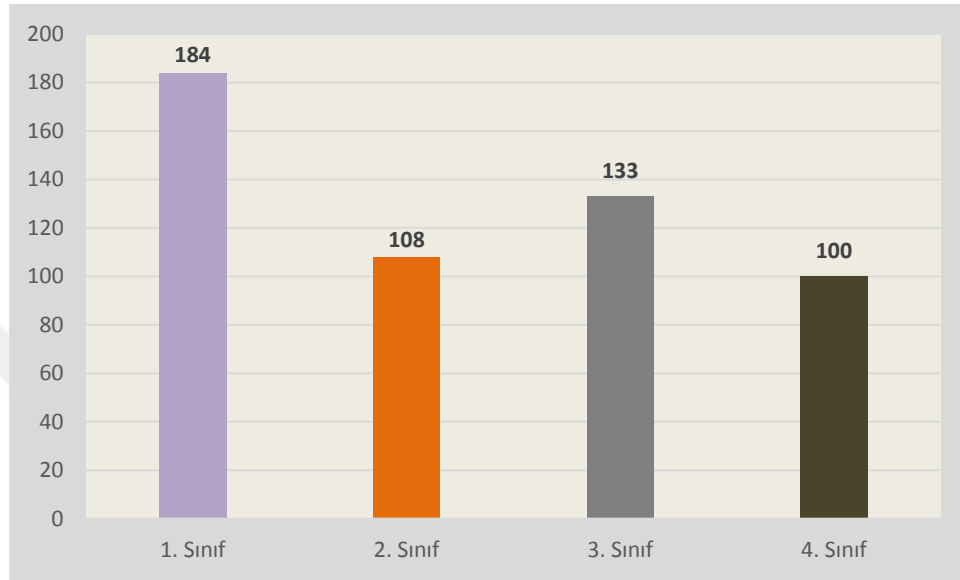
Grafik 4.3.'te çalışmada yer alan katılımcıların öğrenim gördükleri bölüm dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 54,3' ü (N=285) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu' nda, % 45,7' si (N=240) Eğitim Fakültesi' nde öğrenim görmektedir (Bkz. Grafik 4.3).

Grafik 4.3. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Dağılımı

4.1.4. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Dağılımı

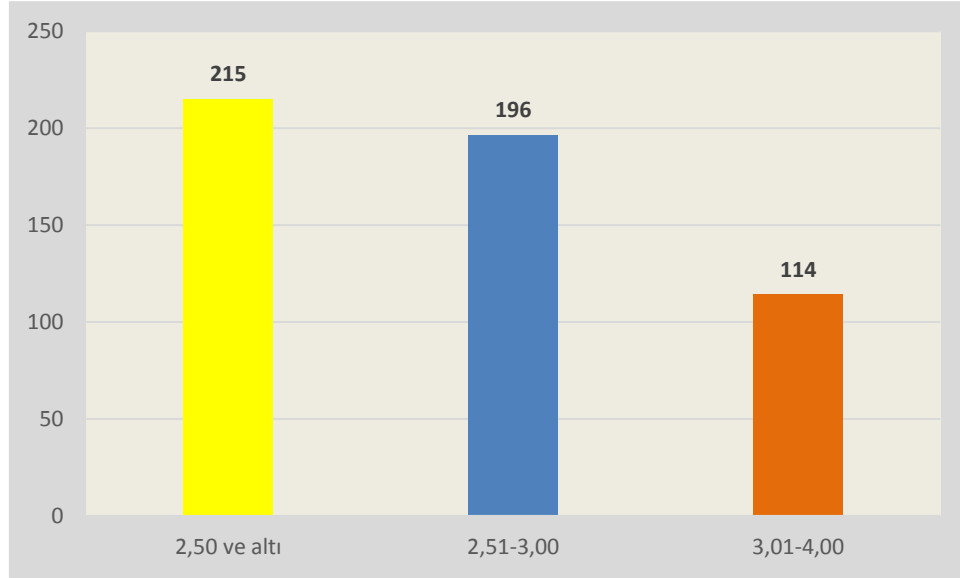
Grafik 4.4'te çalışmada yer alan katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılanların % 35,0' i (N=184) 1. sınıf, % 20,6' sı (N=108) 2. sınıf, %25,3'ü (N=133) 3. sınıf, %19,0'u (N=100) 4. sınıfta öğrenim görmektedirler (Bkz. Grafik 4.4).

Grafik 4.4. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Dağılımı

4.1.5. Katılımcıların Akademik Not Ortalaması Dağılımı

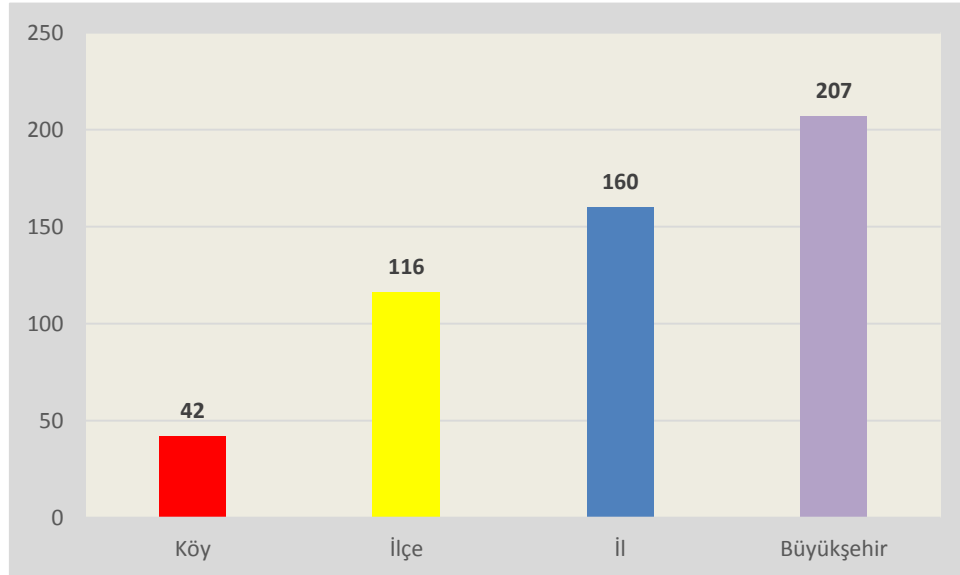
Grafik 4.5'te çalışmada yer alan katılımcıların akademik not ortalaması dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılanların % 41,0' ı (N=215) 2,50 ve altı, % 37,3' ü (N=196) 2,51-3,00, % 21,7' si 3,01-4,00 (N=114) akademik not ortalamasına sahip olduğu görülmektedir (Bkz. Grafik 4.5).

Grafik 4.5. Katılımcıların Akademik Not Ortalaması Dağılımı

4.1.6. Katılımcıların En Uzun Süre Yaşadıkları Yerleşim Birimi Dağılımı

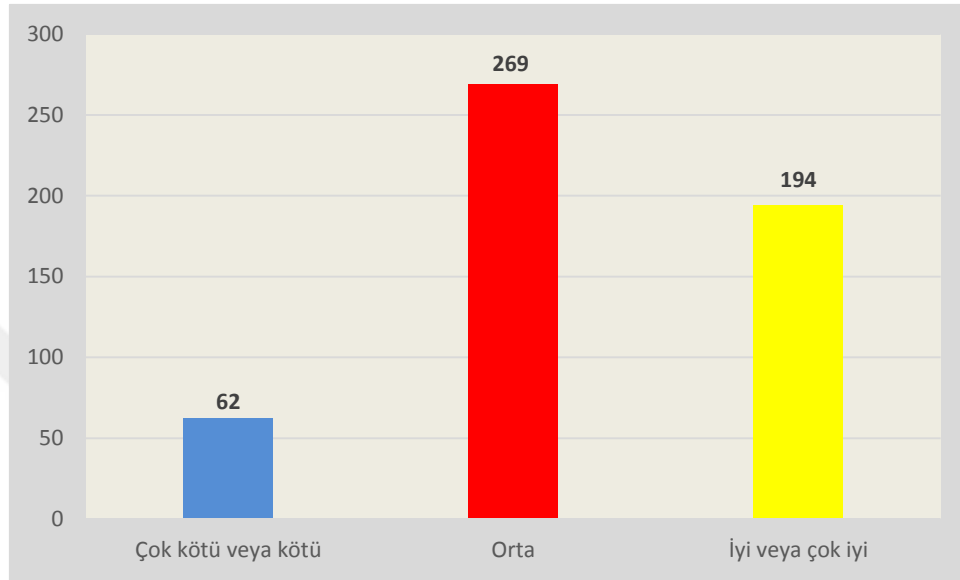
Grafik 4.6' da çalışmada yer alan katılımcıların en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimi dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılanların en uzun süre % 8'i (N=42) köyde, % 22,1'i (N=116) ilçede, % 30,5' i ilde (N=160), % 39,4' ü büyükşehirde (N=207) yaşadıkları gözlemlenmiştir (Bkz. Grafik 4.6).

Grafik 4.6. Katılımcıların En Uzun Süre Yaşadıkları Yerleşim Birimi Dağılımı

4.1.7. Katılımcıların Gelir Düzeyi Dağılımı

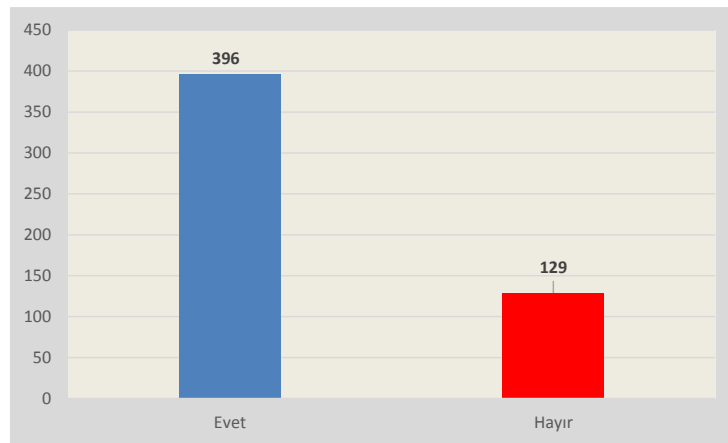
Grafik 4.7’ de çalışmada yer alan katılımcıların gelir düzeyi dağılımı yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılanların % 11,8’ i (N=62) çok kötü veya kötü, % 51,2’ si (N=269) orta, % 37,0’ si iyi veya çok iyi (N=194) gelir düzeyinde olduklarını düşünmektedir (Bkz. Grafik 4.7).

Grafik 4.7. Katılımcıların Gelir Düzeyi Dağılımı

4.1.8. Katılımcıların Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumları

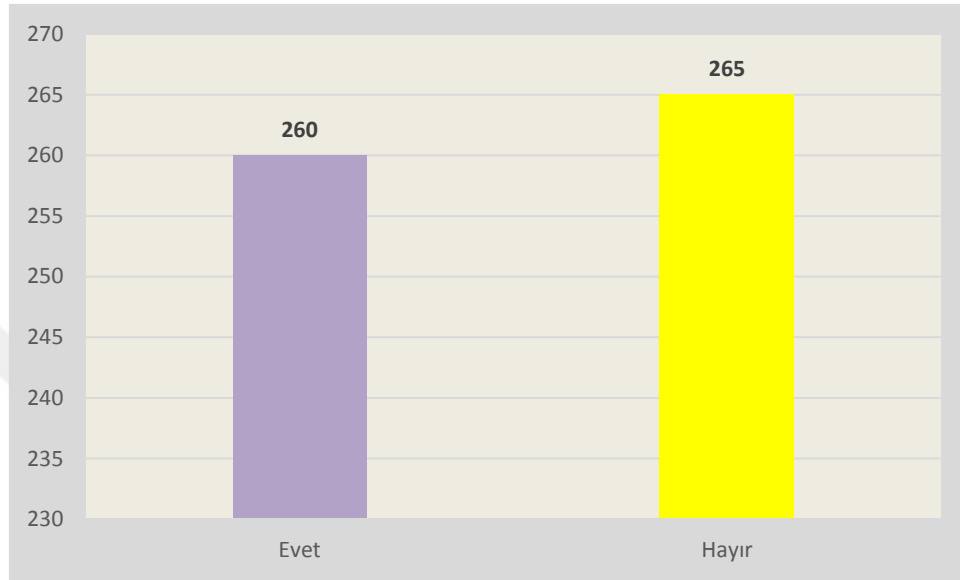
Grafik 4.8’ de çalışmada yer alan katılımcıların rekreatif amaçlı spor yapma durumları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılanların % 75,4’ü (N=396), rekreatif amaçlı spor yapmakta iken, %24,6’ sı (N=129) rekreatif amaçlı spor yapmamaktadır (Bkz. Grafik 4.8).

Grafik 4.8. Katılımcıların Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumları

4.1.9. Katılımcıların Lisanslı Olarak Spor Yapma Durumları

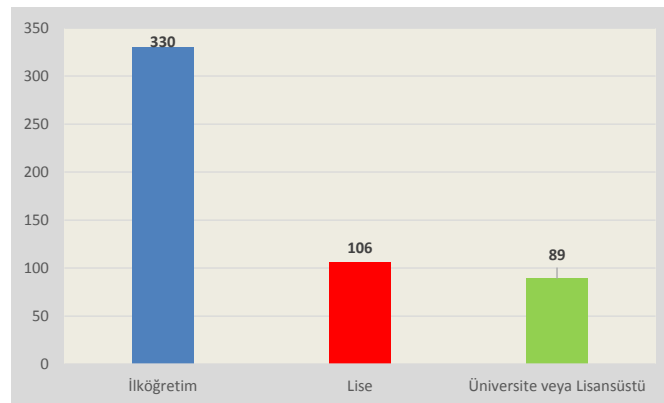
Grafik 4.9'da çalışmada yer alan katılımcıların lisanslı olarak spor yapma durumları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılanların % 57,0 si (N=260) daha önce lisanslı olarak spor yapmışken, % 53,0'ü (N=265) lisanslı olarak spor yapmamıştır (Bkz. Grafik 4.9).

Grafik 4.9. Katılımcıların Lisanslı Olarak Spor Yapma Durumları

4.1.10. Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyleri

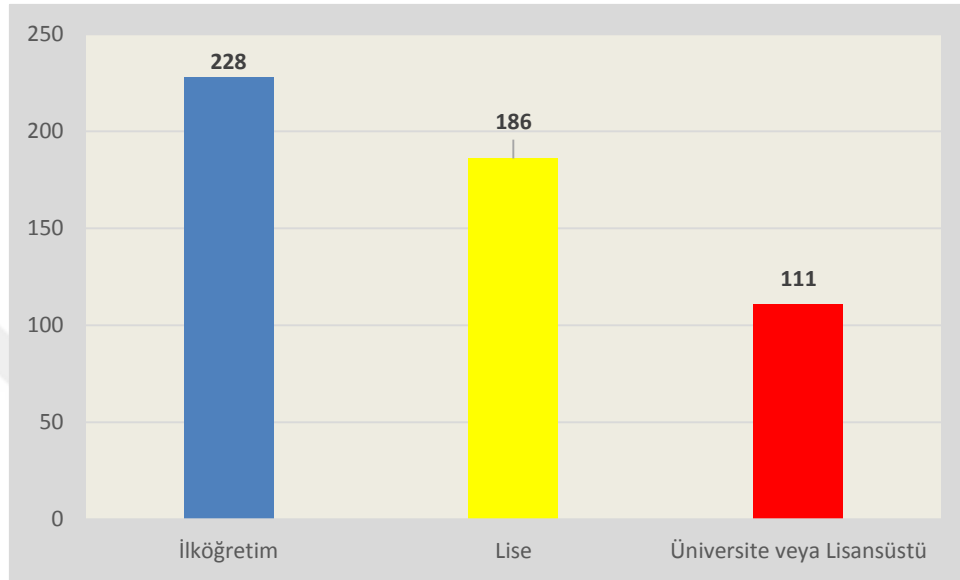
Grafik 4.10'da çalışmada yer alan katılımcıların anne eğitim düzeyleri yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin % 62,9' u (N=330) ilköğretim mezunu, % 20,2' si (N=106) lise mezunu, % 17,0' si (N=89) üniversite veya lisansüstü mezundur (Bkz. Grafik 4.10).

Grafik 4.10. Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyleri

4.1.11. Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyleri

Grafik 4.11’de çalışmada yer alan katılımcıların baba eğitim düzeyleri incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, çalışmaya katılan öğrencilerin babalarının % 43,4’ ü (N=228) ilköğretim mezunu, % 35,4’ ü (N=186) lise mezunu, % 21,1’ i (N=111) üniversite veya lisansüstü mezunudur (Bkz. Grafik 4.11).

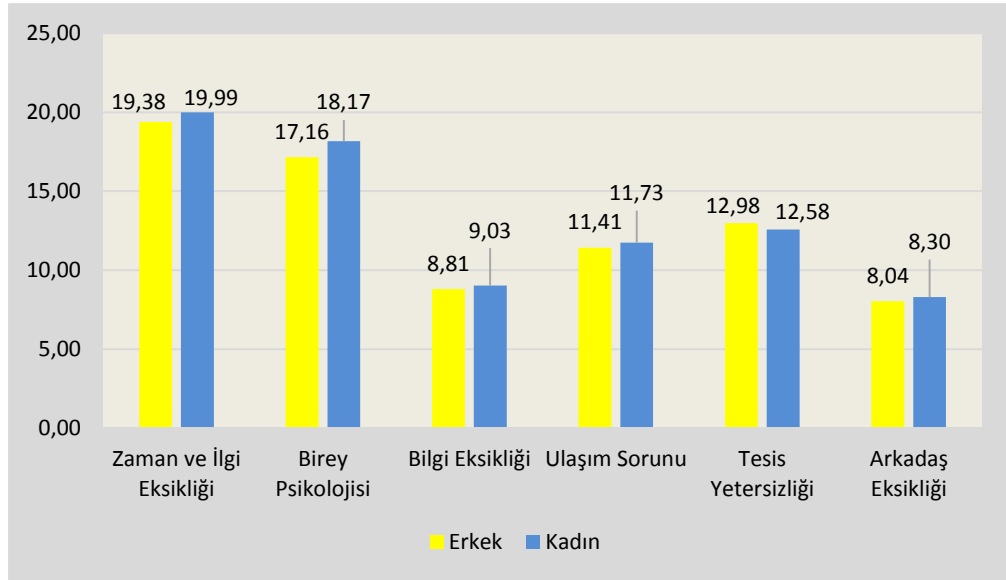

Grafik 4.11. Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyleri

4.2. HİPOTEZ 1: CİNSİYETE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Cinsiyete göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

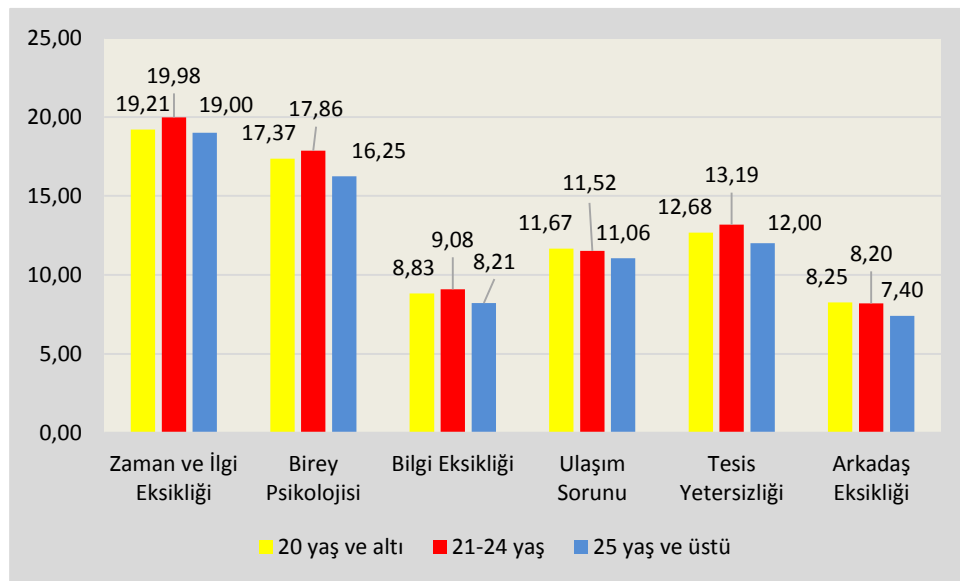
Analiz sonuçlarına göre, cinsiyet değişkenine göre birey psikolojisi alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$) (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.3).

Grafik 4.12. Cinsiyete Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.3. HİPOTEZ 2: YAŞ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Yaş değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı. Yapılan analizlere göre, yaş değişkenine göre birey psikolojisi, bilgi eksikliği, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$) (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.4).

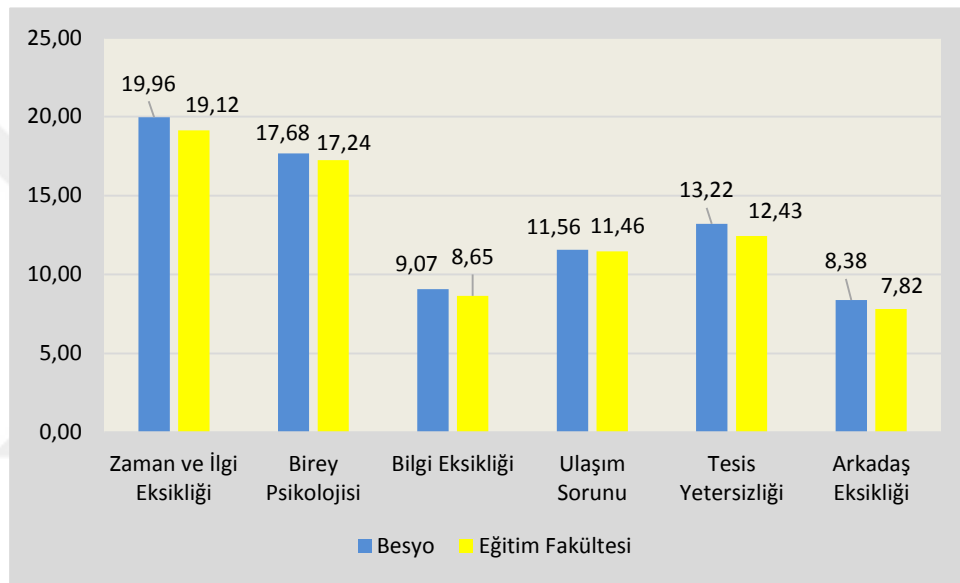

Grafik 4.13. Yaş Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.4. HİPOTEZ 3: BÖLÜM DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Bölüm değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, bölüm değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği, bilgi eksikliği, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$) (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.5).

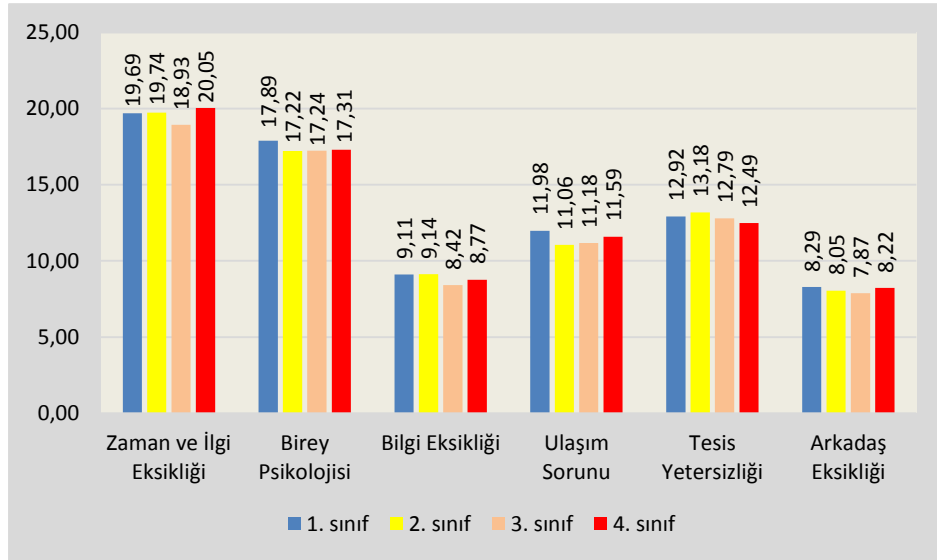

Grafik 4.14. Bölüm Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.5. HİPOTEZ 4: SINIF DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Sınıf değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, sınıf değişkenine göre bilgi eksikliği ve ulaşım sorunu alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.6).

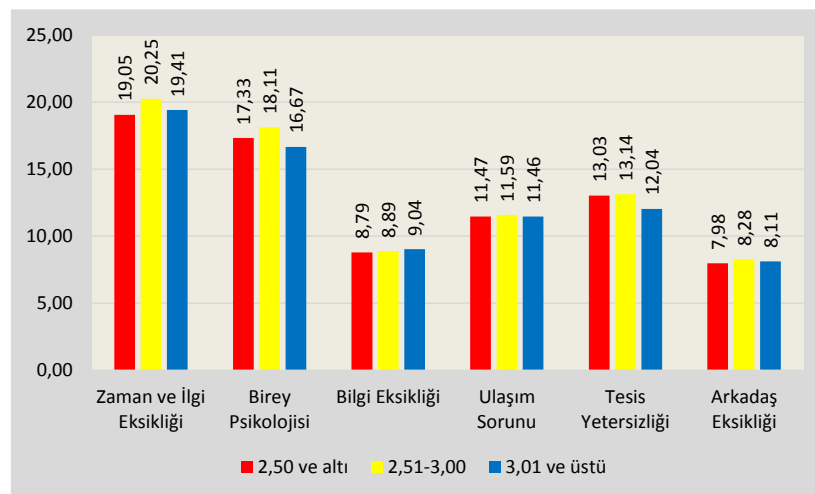

Grafik 4.15. Sınıf Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.6. HİPOTEZ 5: AKADEMİK NOT ORTALAMASI DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Akademik not ortalaması değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, akademik not ortalaması değişkenine göre zaman ve ilgili eksikliği, birey psikolojisi ve tesis yetersizliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.7).

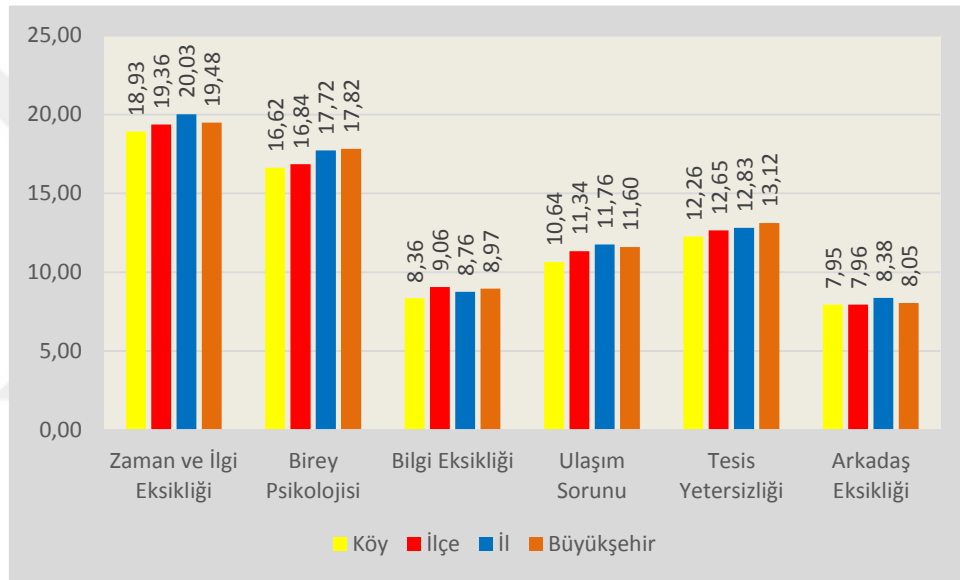

Grafik 4.16. Akademik Not Ortalaması Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.7. HİPOTEZ 6: EN UZUN SÜRE YAŞANILAN YERLEŞİM BİRİMİ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

En uzun süre yaşanan yerleşim birimi değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, en uzun süre yaşanan yerleşim birimi değişkenine birey psikolojisi alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.8).

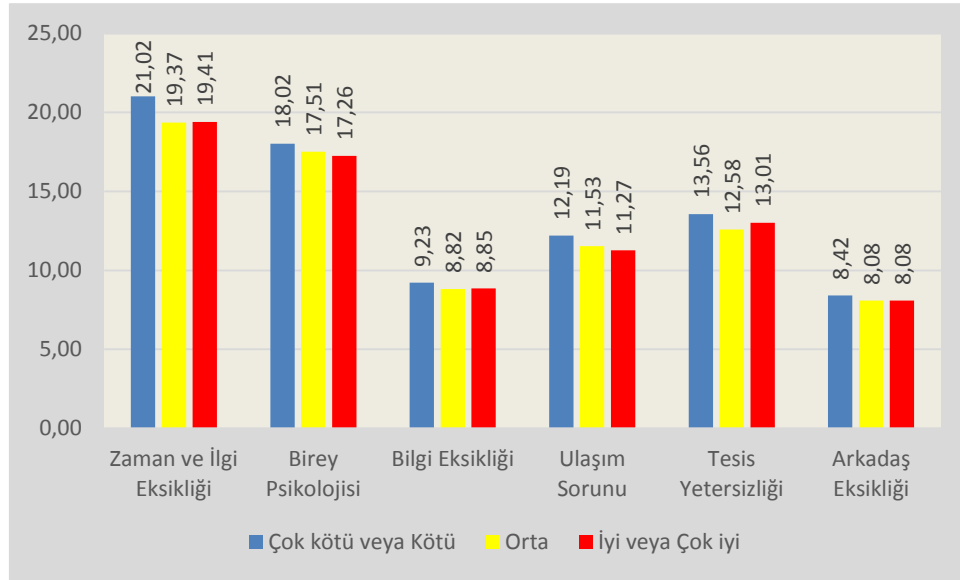

Grafik 4.17. En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Birimi Değişkenine Bağlı Olarak Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.8. HİPOTEZ 7: GELİR DÜZEYİ DEĞİŞKENİNE GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Gelir düzeyi değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, gelir düzeyi değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği ve tesis yetersizliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.9).

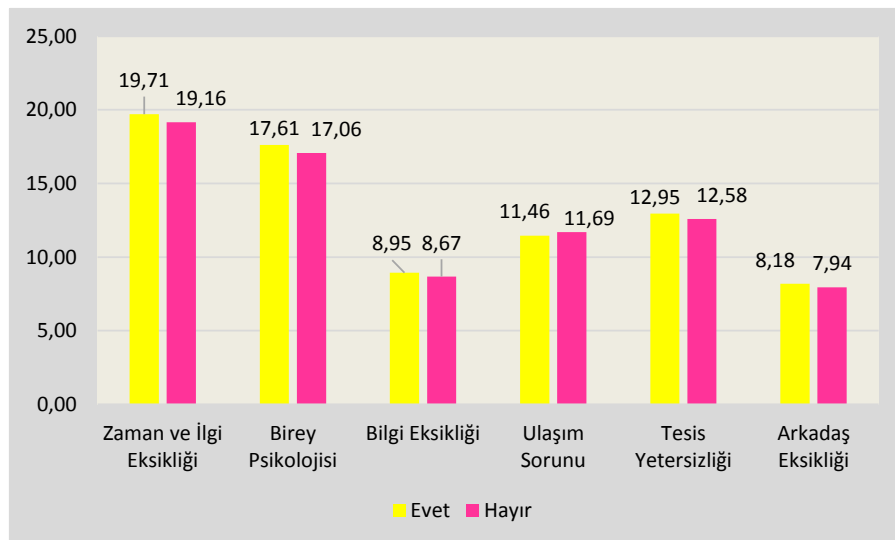

Grafik 4.18. Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.9. HİPOTEZ 8: REKREATİF AMAÇLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Rekreatif amaçlı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, rekreatif amaçlı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$) (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.10).

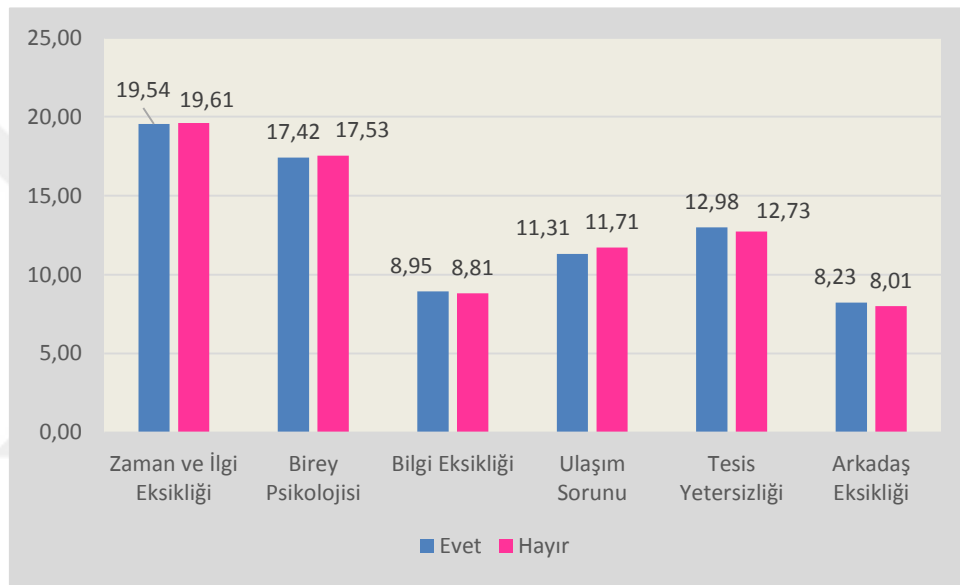

Grafik 4.19. Rekreatif Amaçlı Spor Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.10. HİPOTEZ 9: LİSANSLI SPOR YAPMA DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Lisanslı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, lisanslı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.11).

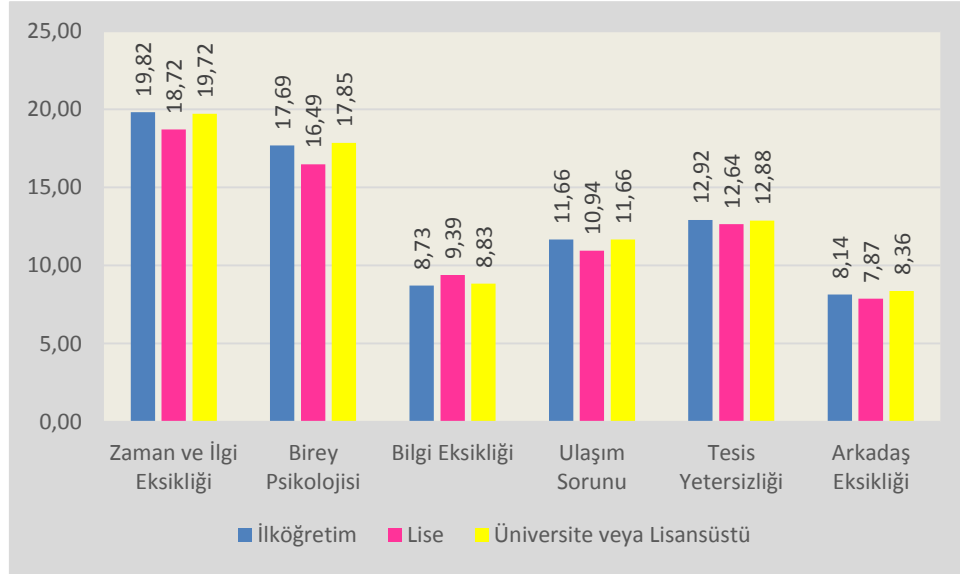

Grafik 4.20. Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.11. HİPOTEZ 10: ANNE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Anne eğitim durumu değişkeni ile boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, gelir düzeyi değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği, birey psikolojisi ve tesis yetersizliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.12).

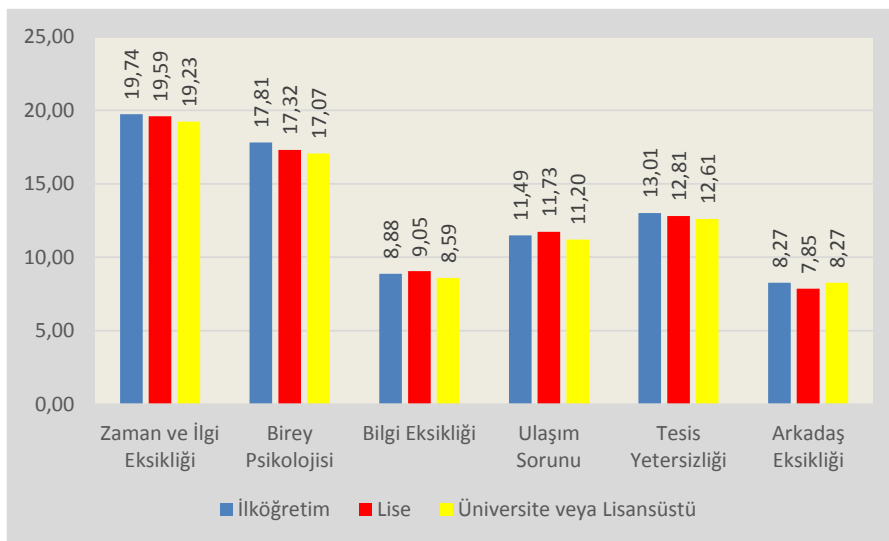

Grafik 4.21. Anne Eğitim Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

4.12. HİPOTEZ 11: BABA EĞİTİM DURUMUNA GÖRE BOŞ ZAMAN ENGELLERİ DÜZEYLERİ

Baba eğitim durumu değişkeni ile boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, baba eğitim durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.12).

Grafik 4.22. Baba Eğitim Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

5.BÖLÜM: TARTIŞMA

5.1. TARTIŞMA

Bu çalışmada, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Eğitim Fakültesi' de öğrenim gören 525 öğrencinin boş zaman engelleri düzeyleri cinsiyet, yaş, eğitim gördükleri bölüm, sınıf, akademik not ortalamaları, en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimi, rekreatif amaçlı spor yapıp yapmadıkları, lisanslı olarak spor yapıp yapmadıkları, gelir düzeyleri, anne ve baba eğitim düzeyleri arasındaki anlamlı farklılıklara bakılarak incelenmiştir.

Çalışma sonucunda, katılımcıların cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri bölüm, sınıf, akademik not ortalamaları, en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimi, gelir düzeyi ve anne eğitim düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunurken; katılımcıların rekreatif amaçlı spor yapma durumları, lisanslı spor yapma durumları ve baba eğitim düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

5.1.1. HİPOTEZ 1: Cinsiyete Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Cinsiyete göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Cinsiyet değişkenine göre birey psikolojisi alt boyutunda istatistiki açıdan kadınlardan kaynaklanan anlamlı farklılık bulunmuştur. Planlanan rekreatif etkinliğin kız öğrencilerde yorgunluk hissi kaygısı yaratması, kız öğrencilerin sakatlıktan daha fazla korkması, fizyolojik yapıları gereği sağlık problemleri yaşama kaygılarının daha fazla hissedilmesi, spor ile kendini güvende hissetme duygusunun erkeklere göre daha az olabilme ihtimali ve toplum şartları gereği kız öğrencilerin sosyal ortamlardan aldıkları ve alacak oldukları hazzın erkek öğrencilere göre daha az olma ihtimali nedenlerinin bu sonucu doğrulayabileceği düşünülmektedir.

Bu sonuca göre hipotez 1 reddedilmiştir. Buna göre, cinsiyet faktörünün boş zaman engelleri düzeyini önemli ölçüde etkilediğini söylenebilmektedir.

Bu çalışma ile paralel olarak, Alexandris ve Carroll (1997), Tütüncü ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan çalışmalarda boş zaman engeli algısının

kadınların lehine farklılaştığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Gürbüz ve arkadaşları (2012), Lakot ve arkadaşları (2013), Şahin ve Karabulut (2014) yaptıkları çalışmalar cinsiyet değişkeninin boş zaman engelleri algısında anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir. Ancak, Çelik (2011), Altın ve Barsbuğa (2014), Lakot (2015) tarafından yapılan çalışmalar bu çalışmanın aksine cinsiyet değişkeninin boş zaman engelleri algısında istatistiki açıdan anlamlı bir etken olmadığını söylemektedir.

5.1.2. HİPOTEZ 2: Yaş Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Yaş değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı. Yapılan analizlere göre, yaş değişkenine göre birey psikolojisi, bilgi eksikliği, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$).

Bu sonuca göre hipotez 2 reddedilmiştir.

Ortalamalar incelendiğinde birey psikolojisi, bilgi eksikliği, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği alt boyutlarında en düşük ortalamalara sahip yaş grubunun 25 yaş ve üstü olduğu anlaşılmaktadır. Birey Psikolojisi, bilgi eksikliği, tesis yetersizliği alt boyutlarında anlamlı farklılık 21-24 yaş ile 25 yaş ve üstü yaş gruplarından; arkadaş eksikliği alt boyutunda anlamlı farklılık 20 yaş ve altı ile 25 yaş ve üstü ve 21-24 yaş ile 25 yaş ve üstü yaş grup ortalamalarından kaynaklanmaktadır. Bunun nedeninin 25 yaş ve üstü yaş grubu üniversite öğrencilerinin sahip oldukları üniversite ve okudukları şehirdeki tecrübe ile boş zaman faaliyetlerini çeşitlendirebildikleri ve boş zaman engellerini bertaraf edebilmeleri olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma ile doğru orantılı olarak Demir ve Demir (2007) araştırmasında daha düşük yaştaki bireylerin daha fazla boş zaman faaliyetlerine katılım eğiliminde olduklarını tespit etmiştir.

5.1.3. HİPOTEZ 3: Bölüm Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Bölüm değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı. Yapılan analizlere göre, bölüm değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği, bilgi eksikliği, tesis yetersizliği ve arkadaş eksikliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Bu analizlerde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin Eğitim Fakültesi öğrencilerine göre boş zaman faaliyetlerine katılmada daha fazla engel algısı puan ortalamasına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Bunun nedeninin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun aktif spor hayatlarına devam ettikleri ve bu durumun rekreasyonel aktivitelere katılımlarında düşüşler meydana getirmesi olabileceği düşünülebilmektedir.

Bu sonuca göre hipotez 3 reddedilmiştir.

5.1.4. HİPOTEZ 4: Sınıf Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Sınıf değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı. Yapılan analizlere göre, sınıf değişkenine göre bilgi eksikliği ve ulaşım sorunu alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$).

Ortalamalar incelendiğinde 1. Sınıf öğrencilerinin özellikle ulaşım yetersizliğini rekreasyonel etkinliklere katılım engeli olarak görmesinde en önemli sebep henüz şehirdeki ulaşım şartlarına ve sisteme alışmamış olmaları olarak görülebilmektedir. Ayrıca bilgi eksikliği alt boyutunda 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinin ortalama puanlarının 3. Sınıf öğrencilerine göre anlamlı olarak yüksek olmasının sebebi henüz rekreasyonel etkinliklerin buldukları üniversite ve şehirde nasıl çeşitlendiğini bilmemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Bu sonuca göre hipotez 4 reddedilmiştir.

Emir (2012) tarafından yapılan çalışma da bu araştırma ile doğru orantılı sınıf değişkeninin boş zaman engelleri algısında önemli bir etken olduğunu göstermektedir.

5.1.5. HİPOTEZ 5: Akademik Not Ortalaması Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Akademik not ortalaması değişkenine bağlı olarak boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, akademik not ortalaması değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği, birey psikolojisi ve tesis yetersizliği alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$), (Bkz. İstatistiki Test Sonuçları Ek 3.6).

Bu sonuca göre hipotez 5 reddedilmiştir. Bu analizlerde 2,51-3,00 akademik not ortalamasına sahip öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılmada daha fazla engel algısı puan ortalamasına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Bunun nedeninin hem iyi olarak kabul edilebilecek daha yüksek not ortalamasına hem de problemlili not ortalaması olarak kabul edilebilecek daha düşük not ortalamasına geçiş yapabileceği, kritik akademik not ortalaması aralığına sahip olan bu öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine katılım yerine daha fazla ders çalışma eğilimleri olabileceği düşünülebilmektedir.

5.1.6. HİPOTEZ 6: En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Birimine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

En uzun süre yaşanılan yerleşim birimine göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

En uzun süre yaşanılan yerleşim birimine göre birey psikolojisi alt boyutunda istatistiki açıdan büyükşehirde yaşayanların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın nedeninin büyükşehirlerde yaşayan bireylerin yoğun günlük yaşam koşullarlarında halihazırda kendilerini yorgun hissetmeleri ve bununla birlikte sportif rekreasyonel aktivitelere katılımlarında olası sağlık ve sakatlık problemleri ile ilgili daha fazla kaygı yaşamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Bu sonuca göre hipotez 6 reddedilmiştir. Buna göre, en uzun süre yaşanan yerleşim birimi faktörünün boş zaman engelleri düzeyini anlamlı ölçüde etkilediği söylenebilmektedir.

Bu çalışmanın aksine, Yazıcıoğlu (2010)' nun yaptığı araştırmada ikamet durumunun rekreatif faaliyetlere katılımında önemli bir etken olmadığı tespit edilmiştir.

5.1.7. HİPOTEZ 7: Gelir Düzeyleri Değişimine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Gelir düzeylerine göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Ortalamalar incelendiğinde gelir düzeyi değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği ve tesis yetersizliği alt boyutlarında istatistiki açıdan çok kötü veya kötü gelir düzeyine sahip olduğunu düşünen bireylerin lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın nedeninin çok kötü veya kötü gelir düzeyine sahip bireylerin farklı sebepler bularak da olsa sportif rekreasyonel faaliyetlere katılamamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Bu sonuca göre hipotez 7 reddedilmiştir. Buna göre, gelir düzeyi faktörünün boş zaman engelleri düzeyini anlamlı ölçüde etkilediği söylenebilmektedir.

Akgül (2011)' ün farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesine yönelik araştırmasında bireylerin gelir düzeyleri ile boş zaman tutumları arasında anlamlı farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Özşaker (2012) tarafından yapılan çalışmada geliri yüksek olan genç katılımcıların refah düzeyi düşük olduğunu ifade eden katılımcılara göre daha az etkilendiği tespit edilmiştir.

5.1.8. HİPOTEZ 8: Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Rekreatif amaçlı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, rekreatif amaçlı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).

Bu sonuca göre hipotez 8 kabul edilmiştir. Buna göre, rekreatif amaçlı spor yapma durumu faktörünün boş zaman engelleri düzeyini anlamlı ölçüde etkilemediği söylenebilmektedir.

5.1.9. HİPOTEZ 9: Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Lisanslı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, lisanslı spor yapma durumuna göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).

Bu sonuca göre hipotez 9 kabul edilmiştir. Buna göre, lisanslı spor yapma durumu faktörünün boş zaman engelleri düzeyini anlamlı ölçüde etkilemediği söylenebilmektedir.

5.1.10. HİPOTEZ 10: Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulandı.

Ortalamalar incelendiğinde anne eğitim düzeyi değişkenine göre zaman ve ilgi eksikliği alt boyutunda ilköğretim; birey psikolojisi alt boyutunda üniversite veya lisansüstü; bilgi eksikliği alt boyutunda lise lehine istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur.

Bu sonuca göre hipotez 10 reddedilmiştir. Buna göre, anne eğitim düzeyi faktörünün boş zaman engelleri düzeyini anlamlı ölçüde etkilediği söylenebilmektedir.

5.1.11. HİPOTEZ 11: Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Boş Zaman Engelleri Düzeyleri

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için bağımsız iki grup için Bağımsız Örneklem T-testi uygulandı.

Yapılan analizlere göre, baba eğitim düzeyi değişkenine göre boş zaman engelleri düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).

Bu sonuca göre hipotez 11 kabul edilmiştir. Buna göre, baba eğitim düzeyi faktörünün boş zaman engelleri düzeyini anlamlı ölçüde etkilemediği söylenebilmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇ

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sportif rekreasyonel etkinliklere katılımın önündeki engellerin cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, genel akademik not ortalaması, gelir düzeyleri, anne ve baba eğitim seviyeleri, rekreatif spor yapma durumları ve lisanslı spor yapma durumları değişkenleri açısından incelemektir.

Çalışma bulguları, katılımcıların cinsiyetlerine göre boş zaman engelleri algıları arasında kadınların lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulgularına göre, katılımcıların yaşlarına göre boş zaman engelleri algıları arasında 21-24 yaş aralığındaki katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların öğrenim gördükleri bölüme göre boş zaman engelleri arasında BESYO(Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir ($p>0,05$).

Çalışma bulgularına göre, katılımcıların sınıf değişkenine göre boş zaman engelleri arasında 1. Sınıf öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların akademik not ortalamalarına göre boş zaman engelleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulgularına göre, katılımcıların en uzun süre yaşadıkları yerleşim birimine göre boş zaman engelleri algıları arasında il değişkeni lehinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları gelir düzeyi değişkenine göre boş zaman algıları arasında çok kötü veya kötü gelir düzeyine sahip olduğunu düşünen katılımcılar lehine anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir ($p>0,05$).

Çalışma bulgularına göre, anne eğitim düzeylerine göre boş zaman algıları arasında üniversite veya lisansüstü değişkeni lehinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p>0,05$).

Bu çalışmadan elde edilen bulgular, rekreatif amaç ile spor yapma durumunun, lisanslı spor yapma durumunun ve baba eğitim düzeyinin boş zaman algıları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir ($p < 0,05$).

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin günümüzde sportif boş zaman etkinliklerine katılımlarına engel teşkil eden etkenlerin farklı değişkenler açısından incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve bu alanda yapılacak benzer çalışmalara yol göstereceği ve yardımcı olacağı düşünülmektedir.

6.2. ÖNERİLER

- 1) Yapılacak benzer bir çalışma daha fazla bölüm ve daha fazla katılımcıyla yapılabilir.
- 2) Bu araştırma üniversite öğrencilerine yönelik yapılmıştır. Bu çalışma, farklı yaş ve eğitim düzeyindeki öğrencilere değişik açılardan uygulanabilir ve elde edilen bulgular ile bu araştırmanın sonuçları kıyaslanarak genel bir yargı oluşturulabilir.
- 3) Araştırma demografik veri formunda daha fazla değişken ele alınabilir.
- 4) Oldukça önemli olan boş zaman engelleri konusunda öğrencilerin yanı sıra diğer kitlelerin de zaman yönetimi becerileri saptanabilir.
- 5) Öğrenciler, boş zaman engelleri analizi yaparak, zamanlarını nereye ve ne şekilde harcadıklarını belirlemeli, zaman kaybına neden olan etkinlikleri belirleyip, önlem almalıdırlar.
- 6) Boş zaman ve rekreasyon üzerine eğitimler geliştirilmeli ve gençlerimize eğitim verilmelidir.
- 7) Rekreasyon uzmanları yetiştirilerek okullara atamaları sağlanabilir.
- 8) Okullarda rekreasyon dersi ayrı olarak verilebilir.
- 9) Her üniversitenin farklı imkanlara sahip olduğu unutulmamalıdır.
- 10) Üniversite öğrencilerinin yerleşim yeri imkansızlığından kaynaklanan rekreatif amaçlı spor yapma olanakları üniversite içinde yapılabilmesi sağlanabilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Abadan, N. (1961), *Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ajans Türk Matbaası, Ankara.
2. Abay M. (2000). *Zamanı Değerlendirmek*. Babıali Kültür Yayınları, İstanbul.
3. Adair J, Adair T. (1993). *Zaman Yönetimi*. Çev: B. Güngör, Ankara: Öteki Yönetim Dizisi.
4. Ağaoğlu, Y.S., (2002). *Türkiye'deki Üniversitelerin Rekreasyon Programlarının Geliştirilmesi*. Doktora tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
5. Ağılönü, A. (2007). *Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme: Fethiye Örneği*. Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
6. Akatay, A. (2003). Örgütlerde zaman yönetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), s.281-300.
7. Akkaya, S. (2008). *Üniversite Öğrencilerinin Popüler Kültür Etkinlikleri ve Boş Zaman Alışkanlıkları*. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
8. Aksen, A. (1984). Açık hava rekreasyonunda bazı temel kavramlar ve özellikleri. *İstanbul Üniversitesi Orman Fak. Dergisi*. 1(34), s:140-149.
9. Akyüz, H. (2015). *Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi Bartın Üniversitesi Örneği*. Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
10. Applebaum, H. (1997). İş ve boş zaman, *Cogito*, (12), (Çeviren: Nermin Saatçioğlu), s.47-52.
11. Arın, Ş. (1992). Boş Zamanların Toplumsal Anlamı Üzerine Notlar, *Birikim*, S.43, s.29-41.
12. Aristoteles, Augustinus, Heidegger (1996). *Zaman Kavramı* (2. Baskı). (Saffet Babür, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi.
13. Aslanyürek, Ş., Yarcın, Ş. (1979). *Boş Zaman Dinlenme ve Turizm, (Ders Notları)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

14. Avcı, T. (2009). *Muğla İli Milli Eğitim Müdürlüğü'nde Görev Yapan Öğretmenlerin Serbest Zaman Alışkanlıklarının Belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
15. Ayan, N. (2009). *Sakarya Emniyet Müdürlüğü İl Merkezinde Görevli Polis Memurlarının Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
16. Aydoğan, F. (2000). *Medya ve Serbest Zaman*. İstanbul: Omnia Reklamcılık Yayınevi.
17. Aydoğan, İ. ve Gündoğdu, F.B. (2006). Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21,217-232.
18. Aykaç, T. (2007). *Serbest Zaman Etkinliklerinin İlköğretim 7. Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Kaygı ve Akademik Başarısına Etkisi (Kocaeli Gölcük Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
19. Aytaç, Ö. (2006). Boş zamanın değişen yüzü. *Sosyoloji Dergisi*, 15, 57-91.
20. Ayyıldız, T. (2015). *Rekreatif Dans Faaliyetlerine Katılan Bireylerin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
21. Bakır, M. (1993). Rekreasyon. *Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu Dergisi* 1, 3-4.
22. Bakır, M. (1993). *Rekreasyon Ve Turizm İlişkilerinin Politikaları*, Doktora tezi, HSEK Yayını, İstanbul.
23. Balcı, V., Demirtaş, M., Gürbüz, P., İlhan, A. ve Ersöz, V. (2002). *Ankara'daki Üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması*. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi (s. 123-131). Antalya: Marmara Üniversitesi.
24. Baltaş, A. ve Baltaş, Z. (1987). *Başarılı ve Sağlıklı Olmak İçin Stres ve Başarma Yolları*. 5. Baskı. İstanbul: Remzi Kitabevi.

25. Bayer, M.Z. (1974). *Memleketimizde Tabiatı Koruma ve Rekreasyon*. Ankara: O.D.T.Ü Yayınları.
26. Bayramlı, Ü. Ü. (2006). *Zaman Yönetimi*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
27. Blauth, S. (2015). *Friedrich Nietzsche'nin Kültür Eleştirisinde "Yaşamın Olumlanması" Düşüncesi Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
28. Bodur, F. (1988). *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri*. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
29. Bozatay, H. (1998). *Devlet Memurlarının Rekreatif Faaliyetleri Üzerine Bir Araştırma (Çanakkale İli Uygulaması)*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
30. Broadhurst, R. (2001). *Managing Environments for Leisure and Recreation*. New York: Routledge.
31. Calhoun, C., Light, D., Keller, S. (1994). *Sociology*. New York: Mc Graw Hill Inc.
32. Canan, İ., (1991). *İslam'da Zaman Tanzimi*, İstanbul: Cihan Yayınları.
33. Cevahircioğlu, B. (2007). *Efes ile İlk Adım Basketbol Okulları Projesine Katılan 9-15 Yaş Grubu Çocukların Rekreasyon Aktivitelerine Katılımlarının Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
34. Cevizci, A. (2002). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Say Yayınları.
35. Chick, G. E. (1984). Leisure and the development of culture. *Annals of Tourism Research*, 11(4), 623-626.
36. Crawford, D.W., Jackson, E.L., & Godbey, G. (1991). A hierarchical model of leisure constraints. *Leisure Sciences*, 13(4), 309-320.
37. Crawford, D.W., & Godbey, G. (1987). Reconceptualizing barriers to family leisure. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 9(2), 119- 127.

38. Crompton, J. L., Jackson, E. L., Witt, P. (2005). Integrating Benefits to Leisure with Constraints to Leisure. In E. L. Jackson (Ed.), *Constraints to Leisure* (s. 245–259). Venture: State College.
39. Çelik, Z. (2014). *Ankara Polis Koleji Öğrencilerinin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumların İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
40. Çerez, H., Yılmaz, Ş., Dinçer, Ö. (2006). *Antalya Merkez Emniyet Teşkilatında Görev Yapan Emniyet Mensuplarının Rekreasyon Etkinliklerine Katılımlarının İncelenmesi*. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi (3-5 Kasım 2006), Bildiri Kitabı, Muğla, 1-3.
41. Çubuk, M. (1984). *Turizmin Dinleme, Eğlenme ve BZD İle Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizmin Planlanmasında Sistemli Bir Yaklaşım*, İstanbul: MSÜ Yayınları.
42. Değirmenci Y. (1998). *Zaman ve Değerlendirilmesi*. İstanbul: Bedir Yayınevi.
43. Demir, C., Demir, N. (2006). Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki: lisans öğrencilerine yönelik bir uygulama “*Ege Akademik Bakış Dergisi*, 6(1), İzmir.
44. Demiray, U. (1987). *Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
45. Demirel, E. T. ve Ramazanoğlu, F. (2005). Yöneticiler Açısından Etkin Zaman Yönetimi Tekniklerinin Değerlendirilmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 29-31.
46. Demirel, M. (2009). *Rekreasyonel Etkinliklere Katılım Ve Çevresel Duyarlılık*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
47. Demirel, M., Harmandar, D. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Etkinliklere Katılımlarında Engel Oluşturabilecek Faktörlerin Belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), s.838-846.
48. Demirtaş, H., Özer, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 34-48.

49. Doğan, G. (2000). *Sosyoloji: Kavramlar ve Sorunlar*. (3. Basım). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
50. Doğruyol, A.,(1990), “Türk-İslam Sentezi Üzerine İncelemeler”, *Amsterdam Postası Dergisi Yayını*, Amsterdam, s.22.
51. Dottavio, F.D., ve Diğerleri (1980). The social variable in recreation participation studies, *Journal of Leisure Research*, 12(4), S: 357-367
52. Dumazedier, J. (1991). Aile ve boş zaman. *Aile ve Toplum Dergisi*, 1(2).
53. Edginton, R. (2006). World leisure: Enhancing quality of life. *International Journal of Applied Sports Sciences*, 18(2), 108-120.
54. Ekici, S. (1997). *Yükseköğretim Gençliğinin Serbest Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları ve Turizme Katılımları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
55. Eminoğlu, E. (2011). *Boş Zamanların Değerlendirilmesinde İlköğretim Okullarındaki Öğrenci Kulüplerinin Yeri*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
56. Erdem, B. (2011). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bölümlerine Göre Serbest Zaman Faaliyetlerine Katılım Biçimlerinin Belirlenmesi ve Sportif Faaliyetlerin Bu Katılımdaki Yeri*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
57. Erken, K. (2008). *Öğretmenlerin Serbest Zamanlarında Spor Faaliyetlerine Katılmalarının İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
58. Eroğan, T. (1974). Boş zaman davranışında sosyal farklılaşma. *Mimarlık Dergisi*, (9-10): 9-13 (1974).
59. Eryaşar, M.S. (2007). *Bireylerin Serbest Zamanlarını Değerlendirme Faaliyetlerinin Aile Ekonomisine Katkısı*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
60. Filiz, K. ve Özçalıküşu, O. (2001). Hatay İli Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Okuyan Öğrencilerin Boş Zaman Alışkanlıkları. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 1302-2040.

61. Gediz, S. (2012). *Kamu Hizmeti Olarak Rekreasyon Etkinlikleri Kapsamında Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri Analizi*. Yüksek lisans tezi, Antalya Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
62. Gerhard R.D.V. (2003). Yaşanan zaman ölçülen zaman. *Sanat, Kültür Antika Dergisi*, 28, İstanbul.
63. Gökçe, B. (1984). Gecekondu gençliği. *Hacettepe Üniversitesi Yayınları*. s: 17.
64. Gökdeniz, A., Hacıoğlu, N. ve Dinç, Y. (2009). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*. İstanbul: Detay Yayıncılık.
65. Gökmen, H., Açıkalin, A., Koyuncu, N., ve Soyder, Z. (1985). *Yükseköğrenim Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri*. Ankara: Milli Eğilim Bakanlığı Basımevi. s:10,20,22,86.
66. Guillianı, M., V., Feldman, R. (1993). Place attachment in a development and cultural context. *Journal of Environment Psychology*, 13, s. 267-274.
67. Gülbahçe, Ö. (1996). *Boş Zamanları Değerlendirme Alışkanlıkları (Türkiye Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
68. Gümüşgöl, O. (2016). *Futbol Seyircilerinde Saldırganlık, Şiddet ve Holiganizme Yönelik Davranışların Önlenmesinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Etkisinin İncelenmesi*. Doktora tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
69. Gümüşgöl, O.(2013). *Avrupa Birliği'ne Üye Ülkelerde ve Türkiye'de Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Anlayışlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
70. Güngörmüş, A. H. (2007). *Özel Sağlık-Spor Merkezlerinden Hizmet Alan Bireyleri Rekreasyonel Egzersize Güdüleyen Faktörler*. Doktora tezi, Ankara Gazi Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
71. Güngörmüş, H. A., Yenel, F., & Gürbüz, B. (2014). Bireyleri rekreasyonel egzersize güdüleyen faktörlerin belirlenmesi: Demografik farklılıklar. *Journal of Human Sciences*, 11(1), 373-386.

72. Güven, M. ve Yeşil, S. (2004). *İşletmelerde Zaman Yönetimi*, Edit. İsmail Bakan, Çağdaş Yönetim Yaklaşımları: İlkeler, Kavramlar ve Yaklaşımlar, İstanbul: Beta Basım A.Ş.
73. Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A., Dinç, Y. (2003). *Boş Zaman & Rekreasyon Yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
74. Hicter, M. (1966). *Boş Zamanları Değerlendirme Politikası*. İstanbul: HSEK Yayını.
75. Hsieh, S., Spaulding, A., ve Riney, M. (2004). A qualitative look at leisure benefits for taiwanese nursing students. *The Qualitative Report*. [http://nsuworks.nova.edu/tqr/vol9/iss4/3_9\(4\):604-629](http://nsuworks.nova.edu/tqr/vol9/iss4/3_9(4):604-629).
76. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.566c75bbc98c10.94028336 adresinden 25.11.2015 tarihinde erişilmiştir.
77. Hubbard, J. & Mannell, R. C. (2001). Testing competing models of the leisure constraint negotiation process in a corporate employee recreation setting. *Leisure Sciences*, 23(3), 145-163.
78. Jackson, E. L. & Rucks, V. C. (1995). Negotiation of leisure constraints by junior-high and high-school students: An exploratory study. *Journal of Leisure Research*, 27(1), 85-105.
79. Jackson, E. L. (2005). *Leisure Constraints Research: Overview of a Developing Theme in Leisure Studies*. In E.L. Jackson (Ed.), *Constraints to Leisure* (s. 3–19). Venture: State College.
80. Jackson, E.L. (1988). Leisure constraints: A survey of past research. *Leisure Sciences*, 10(3), 203-215.
81. Jackson, E.L. (1997). In the eye of the beholder: A critique of leisure constraints: Comparative analyses and understandings. *Journal of Leisure Research*, 29(4), 458-468.
82. Jackson, E.L., Crawford, D.W., & Godbey, G. (1993). Negotiation of leisure constraints. *Leisure Sciences*, 15(1), 1–11.

83. Kaba, İ. C. (2009). *Türkiye'deki Üniversitelerde Kampüs Rekreasyonunun Mevcut Durumu ve Kampüs Rekreasyon Modellemesi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
84. Kapani, M. (1991). *İnsan Haklarının Ulusal Boyutları*. Ankara: Bilgi Yayınları.
85. Karaca, A. A. (2015). *Serbest Zaman Katılımı, Psikolojik İyi Olma ve Serbest Zaman Engelleri İle Baş Etme Stratejilerinin Üniversite Öğrencileri Üzerinde İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
86. Karaküçük S. (2014). *Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
87. Karaküçük, S. ve Ekenci, G. (1995). Okullarda boş zamanları değerlendirme (rekreasyon) eğitimdeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, 128, 62-66.
88. Karaoğlan, A. D. (2006). *Üst Düzey Yöneticilerin Zaman Yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
89. Kaya, A. M. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Yönelik Tutumları Ve Boş Zaman Motivasyonlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
90. Kaya, S. (2003). *Yerleştirme Yurtlarında Kalan Gençlerin Boş Zaman Değerlendirme Eğilimi ve Etkinliklerinin Sosyalleşmesi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
91. Kelly, J. R.(1990). *Leisure*. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 25.
92. Kelly, R. J. (1976). Leisure as o Compensation Forwork Restraint. *Sociology of Leisure*, Vol:8, p:137.
93. Kesim, Ü., (2006). *Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Program ve Hizmetleri*. Sağlıklı Kentler Birliği Eğitim Toplantıları, Fiziksel Aktivite, Sağlıklı Yaşam ve Yerel Yönetimler Sempozyumu, Tepebaşı, Eskişehir.
94. Kılbaş, Ş. (2004). *Rekreasyon Boş Değerlendirme*. 3. Baskı. Ankara: Nobel Yayın.

95. Kırkpınar, M. (2004). *Lise Son Sınıftaki Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılma Biçimlerinin Araştırılması*. Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
96. Kongar, E. (1979). *Toplumsal-Değişme Kurumları ve Türkiye Gerçeği*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
97. Köknel, Ö. (1970). *Toplumda Bugünün Gençliği*. İstanbul: Bozak Matbaası.
98. Köktaş, Ş., (2004). *Rekreasyon Boş Zamanı Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın.
99. Kömürcü, B. (2007). *Değişen Tüketim Kültürü ve Serbest Zaman Etkinliklerinin Yeni Kamusal Mekanı: Ankara Atakule ve Ankamall Alışveriş Merkezi Örneği*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
100. Köybaşı, N. (2006). *Boş Zaman Sosyolojisi ve Boş Zamanları Değerlendirme Aracı Olarak Dinlence Turizmi ve Kültür Turizmine Katılan Yerli Turistlerin Karşılaştırmalı Sosyolojik Analizi*. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
101. Kraus, R. (1971). *Recreation and leisure in modern society*. New Jersey: Appleton Century Crofts.
102. Kumar, K. (1988). *The Rise of Modern Society, Aspects of the Social and Political Development of the West*. US: Basil Blackwell Inc. 3-36.
103. Lakot, K. (2015). *Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarında Serbest Zaman Algısı ve Engelleri*. Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
104. Mackenzie, R.A. (1989). *Zaman Tuzağı-Zamanı Nasıl Denetlersiniz* (Çev. Y, Güner) İstanbul: İlgı Yayıncılık.
105. McMillen, J.B. (1983). *The social organization of leisure among Mexican-Americans, Journal of Leisure Research*, 15(2).
106. Metin, S. N. (2016). *Emniyet Müdürlüğünde Çalışan Polis Memurlarının Serbest Zaman Değerlendirilmesinin Araştırılması*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- 107.Metin, T.C. (2013). *Boş Zaman Literatürünün Dünyadaki Gelişimi: Leisure Science Dergisinde Yayımlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- 108.Mills, T. M. (1984). *The Sociology of Small Groups*. New Jersey: Prentice Hall Inc.
- 109.Mull, R.F., Bayless, K.G., Ross, C.M., ve Jamieson, L.M. (1997). *Recreational Sports Management*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- 110.Mutlu, İ. (2008). *Egzersiz Yapan Kişilerin Boş Zamanlarına Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma: Kayseri İli Örneği*. Yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- 111.Nock, S. L. (1987). *Sociology of The Family*. New Jersey: Prentice Hall Inc.N.J.
- 112.Okuyucu, C. (2006). *Subay ve Astsubayların Serbest Zamanlarında Spor Yapma Alışkanlıklarının İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- 113.Okuyucu, C., Ramazanoğlu, F. ve Tel, M. (2006). Teknolojik Gelişim ile Serbest Zaman Faaliyetleri İlişkisi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*,6(1),57-59.
- 114.Oskay, Ü. (1990). *Sosyolojik Düşünceler Tarihi*, İzmir: E.Ü. Yayınevi.
- 115.Öksüz, E. (2012). *Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu İle Özel Yurtlarda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi (Balıkesir İli Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- 116.Özdevecioğlu, M. (2003). Algılanan örgütsel adaletin bireylerarası saldırgan davranışlar üzerindeki etkilerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21: 80-81.
- 117.Özkan, L. (2008). *Artvin İli Ormancılık Örgütünde Çalışan Teknik Elemanların Zaman Yönetimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kafkas Üniversitesi, Kars, s.5
- 118.Püsküllüoğlu, A. (2005). Türk dil kurumu, Türkçe sözlük. 10. Baskı, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- 119.Sabuncuoğlu, Z. , Tüz, M. (2003). *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Furkan Ofset.
- 120.Sabuncuoğlu, Z. ve Paşa, M. (2002), *Zaman Yönetimi*, Bursa: Ezgi Kitapevi.
- 121.Saçın M. (1986). *Rekreasyon ve Turizm*. İzmir: Cumhuriyet Basımevi.
- 122.Samdahl, P. M. (1992). Leisure in our lives; Exploring the common leisure occasion. *Journal of Leisure Research*. 24(1).
- 123.Schwilgin, F. A. (1974), *Town Planning Guidelines*. Ottawa: Department of Public Works.
- 124.Scott, D. (1991). The problematic nature of participation in contract bridge: A qualitative study of group-related constraints. *Leisure Sciences*, 13(4), 321-336.
125. Seçkin, H. (1996). *Ortaöğretim Kurumlarında Eğitsel Kol Çalışmalarının Boş Zaman Değerlendirmesine Katkıları (İzmir Örneği)*. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
126. Sevil, T. (2012). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*, S. Koçaeşki. (Editör). Boş Zaman ve Rekreasyon: Kavram ve Özellikler. Birinci Baskı. Eskişehir. Anadolu Üniversitesi Web-Ofset, s.1-25.
127. Sevil, T., Şimşek, K.Y., Katırcı, H.,Çelik, O.V.,Çeliksoy, M.A.(2012).*Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*.(Birinci Baskı) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
128. Shaw, S., Bonen, A.,& McCabe, J. (1991). Do more constraints mean less leisure? Examining the relationship between constraints and participation. *Journal of Leisure Research*, 23(4), 286-300.
129. Smith H. (2007). *Hayatı ve Zamanı Yönetmenin 10 Doğal Yasası*. Çev: Çelbiş A, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
130. Smith, J. (1998). *Daha İyi Zaman Yönetimi*. (Çimen, A. Çev.). İstanbul: Timas Yayınları.
131. Soyer, F., Can, Y. (2003). *Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Alışkanlıkları ve Sportif Eğilimlerinin Mesleki Yönelişlerine Göre Karşılaştırılması*. I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu. Ankara: 102-120.

132. Stebbins, A. (2016). *Serbest Zaman Fikri* (M. Demirel, N.E. Ekinci, Ü.D. Üstün, U. Işık, O. Gümüşgöl, Çev.). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi. 2011.
133. Şimşek Ş, Bakan İ, Çelik A. (2007). *Zaman Yönetiminde Başarı İçin Öneriler, Zaman Yönetimi ve Yönetimsel Zamanda Etkinlik*. Ankara: Gazi Kitabevi.
134. Talas, C. (1990). *Toplumsal Politika*. (İkinci basım) Ankara: İmge Yayınevi.
135. Tan, M. (1981). *Toplum Bilime Giriş*. Ankara: A.Ü.E.B. Fak. Yayınları.
136. Tanır, Z. (2009). *İstanbul İli Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Serbest Zaman Faaliyetlerinin Dağılımı ve Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
137. Tel, M. (2007). *Öğretim Etkinliklerinin Boş Zaman Etkinlikleri Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Doğu Anadolu Örneği*. Doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
138. Tengilimoğlu D, Tutar H, Altınöz M, Başpınar NÖ, Erdönmez C. (2003) *Zaman Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım..
139. Tezcan, M. (1982). *Eğitim Sosyolojisine Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını.
140. Tezcan, M. (1993). *Boş Zamanlar Sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayını.
141. Torkildsen, G. (2005). *Leisure and Recreation Management*. New York: Routledge. Taylor&Francis Group.
142. Tunçkol, H. M. (2001). *Selçuk Üniversitesi'ndeki Akademik Personelin Rekreasyon Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
143. Tutar, H. (2011). *Zaman Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
144. Tutar, H. , Yılmaz, M. K. , Erdönmez, C. (2004). *İşletme Becerileri Grup Çalışması*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
145. Türkmen, M., Kul, M., Genç, E., Sarıkabak, M. (2003). *Konaklama İşletmesi Yöneticilerinin Rekreasyon Algı ve Tutumlarının Değerlendirilmesi: Batı*

Karadeniz Bölgesi Örneği. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish, 8(8), 2139-2152.

146. Urry, J. (1995). *Mekanları Tüketmek*, 1. Basım. İstanbul: Ayrıntı Yayınları,
147. Ünver, Ö. (1986). *12-24 Yaş Gençlerin Sosyo-Ekonomik Sorunları*. Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
148. Üstün, Ü. D. ve Kalkavan, A. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerini Rekreatif Faaliyetlere Katılmaya Motive Eden Faktörlerin Araştırılması*. II. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi (s. 620-630). Kuşadası, Aydın.
149. Vaux, H. J. (1975). The distribution of income among wilderness users. *Journal of Leisure Research*, 7(1)..
150. Walker, G.J., & Virden, R. (2005). *Constraints on Outdoor Recreation*. Venture: State College.
151. Wilson, J. (1980). Sociology of Leisure. *A Review of Sociology*, Vol:6, 22-32.
152. Yağmur, R. (2006). *Afyon Kocatepe Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri İle Farklı Bölümlerdeki Öğrencilerin Serbest Zaman Aktivitelerinin Karşılaştırılması*. Yüksek lisans tezi, Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
153. Yazıcıoğlu, M. (2010). *Boş Zaman Yönetimi ve Rekreatif Faaliyetler: Memur Emeklilerinin Rekreatif Faaliyetlerinin Analizine İlişkin Bir Uygulama*. Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
154. Yerlisu Lapa, T. ve Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve değerlendirme biçimleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (4):132-144.
155. Yetiş, Ü. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri (Ankara Örneği)*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
156. Yıldırım, İ. (1997). Tepük futbol mudur: XI. yüzyıl türk spor faaliyetlerinden tepük oyununun mahiyeti üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 54-62.

157.Yolcu, M. İ. (1996). Örnek Sözlük (Arapça-Türkçe), Ankara: Eğit-san

158.Zorba, E. (2008). Türkiye’de rekreasyona bakış açısı ve gelişimi. *Gazi Haber Dergisi*, Eylül, 52-55.

EKLER**EK 1:** BİLİMSEL ÇALIŞMA İZİNİ**EK 2:** ANKET FORMU**EK 3:** İSTATİSTİKSEL ANALİZLERE İLİŞKİN SONUÇ VERİLERİ

EK 3.1. Genel Bilgiler

EK 3.2. Veriler

EK 3.3. Cinsiyete Göre T-Testi

EK 3.4. Yaşa Göre ANOVA Testi

EK 3.5. Bölüme Göre ANOVA Testi

EK 3.6. Sınıfa Göre ANOVA Testi

EK 3.7. Akademik Not Ortalaması Göre ANOVA Testi

EK 3.8. En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Birimine Göre ANOVA Testi

EK 3.9. Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi

EK 3.10. Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumuna Göre T-Testi

EK 3.11. Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre T-Testi

EK 3.12. Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi

EK 3.13. Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi

EK 4: VERİ FORMU

EK 1: BİLİMSEL ÇALIŞMA İZİNİ

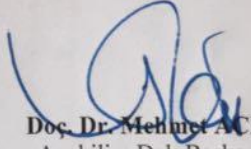
 **T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Sayı :91647215 / **04 / 05 / 2015**
Konu : Bilimsel Çalışma İzni Hk.

İLGİLİ MAKAMA

Üniversitemiz, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans Öğrencisi olan Ceren POLAT' ın yürütmekte olduğu "*Üniversite Öğrencilerinin Rekreatyonel Etkinliklere Katılım Engellerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kütahya İli Örneği)*" konulu Yüksek Lisans Tez çalışması kapsamında; Üniversite öğrencilerine anket uygulayacaktır. Uygulanacak olan anket formu ekte sunulmuştur.

Gereğini Bilginize Arz Ederim.

Doç. Dr. Mehmet ACET
Anabilim Dalı Başkanı

D.P.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Germiyan Kampüsü, Afyon Yolu 5 Km. 43020, KÜTAHYA Telefon: 0274-2270458-59 (2 hat), Faks: 0274-2270460

EK 2: ANKET FORMU

Boş Zaman Engelleri” konusunda yapılacak bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere görüş ve düşüncelerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Samimi cevaplarınız çalışmayı yönlendirecektir. Teşekkürler.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz?

Erkek	Kadın
-------	-------

2.Yaşınız? (Lütfen Belirtiniz)

16 yaş ve altı () 17- 20 () 21- 24 () 25- 28 () 29 ve üstü ()

3. Bölümünüz - Sınıfınız? (.....) (1) (2) (3) (4)

4. Akademik Not Ortalamanız?

2,00 ve altı () 2,01 – 2,50 () 2,51-3,00 () 3,01-3,50 () 3,51-4,00 ()

5. En Uzun Süre Yaşadığınız Yerleşim Birimi?

Köy (1)	İlçe (2)	İl (3)	Büyükşehir (4)
---------	----------	--------	----------------

6. Rekreatif Amaçlı Spor Yapıyor Musunuz?

Evet () Hayır ()

7. Lisanslı Olarak Spor Yaptınız mı/Yapıyor musunuz? Evet () Hayır ()

8. Gelir düzeyiniz?

Çok kötü () Kötü () Orta () İyi () Çok iyi ()

9. Anne ve babanızın eğitim düzeyi?

Anne	Okur yazar 1	İlköğretim 2	Lise 3	Üniversite 4	Lisansüstü 5
Baba	Okur yazar 1	İlköğretim 2	Lise 3	Üniversite 4	Lisansüstü 5

BOŞ ZAMAN ENGELLERİ ÖLÇEĞİ

Değerli Katılımcı;

Aşağıda sportif rekreasyonel aktivitelere katılımınızı engelleyebileceği düşünülen bazı ifadelere yer verilmiştir. Bu ifadelerin sizin rekreasyonel etkinliklere katılımınızı engellemedeki önem derecesini liste üzerinde ayrılan alana işaretleyiniz. Göstereceğiniz ilgi ve özene şimdiden teşekkür ederiz.

..... sportif rekreasyonel aktivitelere katılımımı engellemektedir.	Kesinlikle Önemsiz	Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
1. Aktivitelerin yorgunluk hissi vermesi	1	2	3	4
2. Kendini yorgun hissetmek	1	2	3	4
3. Sakatlanmaktan korkmak	1	2	3	4
4. Sağlık problemleri	1	2	3	4
5. Kendini güvende hissetmemek	1	2	3	4
6. Sosyal ortamlardan mutlu olmamak	1	2	3	4
7. Nerden öğreneceğini bilmemek	1	2	3	4
8. Nerede katılacağını bilmemek	1	2	3	4
9. Öğretecek kimsenin olmaması	1	2	3	4
10. Tesis donanımının yetersiz olması	1	2	3	4
11. Tesislerin yetersiz olması	1	2	3	4
12. Tesislerin kalabalık olması.	1	2	3	4
13. Sunulan hizmetleri beğenmemek	1	2	3	4
14. Eve yakın imkânların olmaması.	1	2	3	4
15. Ulaşımın zaman alması	1	2	3	4
16. Arabamın olmaması	1	2	3	4
17. Yeteri kadar paranın olmaması	1	2	3	4
18. Arkadaşlarımın zamanının olmaması	1	2	3	4
19. Beraber katılacak kimsenin olmaması	1	2	3	4
20. Arkadaşlarımın bu tür etkinliklere katılmaktan hoşlanmaması	1	2	3	4
21. İş/çalışma zamanının yoğun olması	1	2	3	4
22. Aile için zaman ayırmak zorunda olmak	1	2	3	4
23. Sosyal etkinlikler için zaman ayırmak zorunda olmak	1	2	3	4
24. Program zamanlarının uygun olmaması	1	2	3	4
25. Geçmişte bu tür etkinlikleri sevmemek	1	2	3	4
26. İlgili olmamak	1	2	3	4
27. Rutin programı bozmak istememek	1	2	3	4

EK 3: İSTATİSTİKİ TEST SONUÇLARI

EK 3.1. Genel Bilgiler

Cinsiyet

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Erkek	359	68,4	68,4	68,4
Valid Kadın	166	31,6	31,6	100,0
Total	525	100,0	100,0	

Yaş

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 20 yaş ve altı	189	36,0	36,0	36,0
Valid 21-24 yaş	269	51,2	51,2	87,2
Valid 25 yaş ve üstü	67	12,8	12,8	100,0
Total	525	100,0	100,0	

Bölüm

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Besyo	285	54,3	54,3	54,3
Valid Eğitim Fakültesi	240	45,7	45,7	100,0
Total	525	100,0	100,0	

Sınıf

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	184	35,0	35,0	35,0
Valid 2	108	20,6	20,6	55,6
Valid 3	133	25,3	25,3	81,0
Valid 4	100	19,0	19,0	100,0
Total	525	100,0	100,0	

AkademikNotOrt

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 2,50 ve altı	215	41,0	41,0	41,0
Valid 2,51-3,00	196	37,3	37,3	78,3
Valid 3,01 ve üstü	114	21,7	21,7	100,0
Total	525	100,0	100,0	

En Uzun Süre Yerleşim

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Köy	42	8,0	8,0	8,0
İlçe	116	22,1	22,1	30,1
Valid İl	160	30,5	30,5	60,6
Büyükşehir	207	39,4	39,4	100,0
Total	525	100,0	100,0	

Gelir Düzeyiniz

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Çok Kötü veya Kötü	62	11,8	11,8	11,8
Valid Orta	269	51,2	51,2	63,0
İyi veya Çok İyi	194	37,0	37,0	100,0
Total	525	100,0	100,0	

Rekreatif Amaçlı Spor

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Evet	396	75,4	75,4	75,4
Valid Hayır	129	24,6	24,6	100,0
Total	525	100,0	100,0	

Lisanslı Spor

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Evet	260	49,5	49,5	49,5
Valid Hayır	265	50,5	50,5	100,0
Total	525	100,0	100,0	

EK 3.3. Cinsiyete Göre T-Testi

		Independent Samples Test									
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
										Lower	Upper
ZamanveUllgi	Equal variances assumed	2,278	,132	-1,644	523	,101	-,60957	,37088	-1,33817	,11902	
Eksikliği	Equal variances not assumed			-1,667	332,661	,096	-,60957	,36568	-1,32891	,10976	
Birey	Equal variances assumed	8,576	,004	-3,195	523	,001	-1,00990	,31614	-1,63095	-,38885	
Psikolojisi	Equal variances not assumed			-3,482	399,817	,001	-1,00990	,29004	-1,58010	-,43970	
Bilgi	Equal variances assumed	6,439	,011	-1,124	523	,262	-,22232	,19788	-,61106	,16641	
Eksikliği	Equal variances not assumed			-1,194	374,843	,233	-,22232	,18617	-,58839	,14375	
Ulaşım	Equal variances assumed	,751	,387	-1,280	523	,201	-,32268	,25204	-,81782	,17246	
Sorunu	Equal variances not assumed			-1,274	317,596	,203	-,32268	,25321	-,82087	,17550	
Tesis	Equal variances assumed	,545	,461	1,742	523	,082	,39895	,22904	-,05099	,84889	
Yetersizliği	Equal variances not assumed			1,711	307,684	,088	,39895	,23313	-,05977	,85767	
Arkadaş	Equal variances assumed	,620	,431	-1,253	523	,211	-,25618	,20447	-,65787	,14550	
Eksikliği	Equal variances not assumed			-1,254	321,896	,211	-,25618	,20429	-,65810	,14574	

EK 3.4. Yaşa Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveUllgiEksikliği	Between Groups	90,725	2	45,363	2,917	,055
	Within Groups	8117,401	522	15,551		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	142,591	2	71,296	6,301	,002
	Within Groups	5906,407	522	11,315		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikliği	Between Groups	41,685	2	20,842	4,754	,009
	Within Groups	2288,513	522	4,384		
	Total	2330,198	524			
UlaşımSorunu	Between Groups	18,546	2	9,273	1,286	,277
	Within Groups	3764,597	522	7,212		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizliği	Between Groups	85,385	2	42,693	7,314	,001
	Within Groups	3046,900	522	5,837		
	Total	3132,286	524			
ArkadaşEksikliği	Between Groups	39,756	2	19,878	4,236	,015
	Within Groups	2449,684	522	4,693		
	Total	2489,440	524			

EK 3.5. Bölümlere Göre ANOVA Testi

		Independent Samples Test									
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
										Lower	Upper
ZamanveUlgüEksikliği	Equal variances assumed	7,932	,005	2,436	523	,015	,84057	,34512	,16257	1,51857	
	Equal variances not assumed			2,394	461,017	,017	,84057	,35105	,15071	1,53043	
BireyPsikolojisi	Equal variances assumed	,680	,410	1,465	523	,144	,43553	,29734	-,14860	1,01965	
	Equal variances not assumed			1,463	505,985	,144	,43553	,29762	-,14920	1,02025	
BilgiEksikliği	Equal variances assumed	,283	,595	2,326	523	,020	,42785	,18398	,06643	,78928	
	Equal variances not assumed			2,335	514,620	,020	,42785	,18327	,06780	,78790	
UlaşımSorunu	Equal variances assumed	9,355	,002	,438	523	,662	,10307	,23559	-,35974	,56588	
	Equal variances not assumed			,431	467,042	,667	,10307	,23919	-,36696	,57310	
TesisYetersizliği	Equal variances assumed	3,048	,081	3,726	523	,000	,78838	,21161	,37266	1,20409	
	Equal variances not assumed			3,673	470,556	,000	,78838	,21462	,36664	1,21011	
ArkadaşEksikliği	Equal variances assumed	,096	,757	2,948	523	,003	,55877	,18957	,18636	,93119	
	Equal variances not assumed										

EK 3.6. Sınıf Değişkenine Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveUlgüEksikliği	Between Groups	82,902	3	27,634	1,772	,151
	Within Groups	8125,224	521	15,595		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	48,815	3	16,272	1,413	,238
	Within Groups	6000,184	521	11,517		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikliği	Between Groups	46,547	3	15,516	3,540	,015
	Within Groups	2283,651	521	4,383		
	Total	2330,198	524			
UlaşımSorunu	Between Groups	78,666	3	26,222	3,688	,012
	Within Groups	3704,477	521	7,110		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizliği	Between Groups	25,756	3	8,585	1,440	,230
	Within Groups	3106,530	521	5,963		
	Total	3132,286	524			
ArkadaşEksikliği	Between Groups	14,951	3	4,984	1,049	,370
	Within Groups	2474,489	521	4,749		
	Total	2489,440	524			

EK 3.7. Akademik Not Ortalamasına Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveİlgiEksikliği	Between Groups	151,316	2	75,658	4,902	,008
	Within Groups	8056,810	522	15,435		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	158,581	2	79,290	7,027	,001
	Within Groups	5890,417	522	11,284		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikliği	Between Groups	4,650	2	2,325	,522	,594
	Within Groups	2325,548	522	4,455		
	Total	2330,198	524			
UlaşımSorunu	Between Groups	1,883	2	,941	,130	,878
	Within Groups	3781,260	522	7,244		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizliği	Between Groups	97,452	2	48,726	8,381	,000
	Within Groups	3034,833	522	5,814		
	Total	3132,286	524			
ArkadaşEksikliği	Between Groups	9,472	2	4,736	,997	,370
	Within Groups	2479,968	522	4,751		
	Total	2489,440	524			

EK 3.8. En Uzun Süre Yaşadıkları Yerleşim Birimine Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveİlgiEksikliği	Between Groups	56,956	3	18,985	1,213	,304
	Within Groups	8151,170	521	15,645		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	111,156	3	37,052	3,251	,022
	Within Groups	5937,842	521	11,397		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikliği	Between Groups	19,177	3	6,392	1,441	,230
	Within Groups	2311,022	521	4,436		
	Total	2330,198	524			
UlaşımSorunu	Between Groups	46,080	3	15,360	2,141	,094
	Within Groups	3737,063	521	7,173		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizliği	Between Groups	34,577	3	11,526	1,939	,122
	Within Groups	3097,708	521	5,946		
	Total	3132,286	524			
ArkadaşEksikliği	Between Groups	15,734	3	5,245	1,105	,347
	Within Groups	2473,706	521	4,748		
	Total	2489,440	524			

EK 3.9. Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveelligiEksikliği	Between Groups	145,747	2	72,873	4,718	,009
	Within Groups	8062,379	522	15,445		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	27,696	2	13,848	1,201	,302
	Within Groups	6021,302	522	11,535		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikliği	Between Groups	8,620	2	4,310	,969	,380
	Within Groups	2321,578	522	4,447		
	Total	2330,198	524			
UlaşımSorunu	Between Groups	39,963	2	19,982	2,787	,063
	Within Groups	3743,179	522	7,171		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizliği	Between Groups	55,696	2	27,848	4,725	,009
	Within Groups	3076,589	522	5,894		
	Total	3132,286	524			
ArkadaşEksikliği	Between Groups	6,302	2	3,151	,662	,516
	Within Groups	2483,138	522	4,757		
	Total	2489,440	524			

EK 3.10. Rekreatif Amaçlı Spor Yapma Durumuna Göre ANOVA Testi

		Independent Samples Test								
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Zamanveelligi	Equal variances assumed	1,753	,186	1,370	523	,171	,54933	,40089	-,23823	1,33689
Eksikliği	Equal variances not assumed			1,292	198,341	,198	,54933	,42528	-,28932	1,38798
Birey	Equal variances assumed	,016	,901	1,604	523	,109	,55162	,34392	-,12402	1,22726
Psikolojisi	Equal variances not assumed			1,553	206,582	,122	,55162	,35511	-,14848	1,25172
Bilgi	Equal variances assumed	,380	,538	1,312	523	,190	,28030	,21363	-,13938	,69999
Eksikliği	Equal variances not assumed			1,289	211,316	,199	,28030	,21743	-,14831	,70892
Ulaşım	Equal variances assumed	1,377	,241	-,855	523	,393	-,23285	,27246	-,76811	,30241
Sorunu	Equal variances not assumed			-,804	197,669	,423	-,23285	,28971	-,80417	,33847
Tesis	Equal variances assumed	,141	,707	1,477	523	,140	,36557	,24758	-,12080	,85195
Yetersizliği	Equal variances not assumed			1,470	215,919	,143	,36557	,24867	-,12455	,85570
Arkadaş	Equal variances assumed	,002	,968	1,092	523	,275	,24131	,22092	-,19270	,67532
Eksikliği	Equal variances not assumed			1,095	218,386	,275	,24131	,22039	-,19305	,67566

EK 3.11. Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre ANOVA Testi

Independent Samples Test											
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
										Lower	Upper
Zamanveligi	Equal variances assumed	,219	,640	-,200	523	,842	-,06901	,34580	-,74834	,61031	
Eksikligi	Equal variances not assumed			-,200	521,633	,842	-,06901	,34557	-,74789	,60986	
Birey	Equal variances assumed	4,532	,034	-,367	523	,714	-,10900	,29683	-,69212	,47412	
Psikolojisi	Equal variances not assumed			-,367	507,695	,714	-,10900	,29727	-,69302	,47503	
Bilgi	Equal variances assumed	1,077	,300	,732	523	,464	,13483	,18416	-,22695	,49662	
Eksikligi	Equal variances not assumed			,731	513,725	,465	,13483	,18436	-,22736	,49703	
Ulasim	Equal variances assumed	2,357	,125	-1,716	523	,087	-,40167	,23411	-,86159	,05825	
Sorunu	Equal variances not assumed			-1,717	520,823	,087	-,40167	,23393	-,86123	,05789	
Tesis	Equal variances assumed	,032	,859	1,184	523	,237	,25254	,21334	-,16657	,67165	
Yetersizligi	Equal variances not assumed			1,184	522,998	,237	,25254	,21330	-,16648	,67156	
Arkadas	Equal variances assumed	,014	,907	1,154	523	,249	,21945	,19020	-,15421	,59310	
Eksikligi	Equal variances not assumed			1,154	522,888	,249	,21945	,19020	-,15419	,59309	

EK 3.12. Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveligiEksikligi	Between Groups	98,915	2	49,457	3,184	,042
	Within Groups	8109,211	522	15,535		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	131,319	2	65,659	5,792	,003
	Within Groups	5917,680	522	11,337		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikligi	Between Groups	35,130	2	17,565	3,995	,019
	Within Groups	2295,068	522	4,397		
	Total	2330,198	524			
UlasimSorunu	Between Groups	43,289	2	21,644	3,021	,050
	Within Groups	3739,854	522	7,164		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizligi	Between Groups	6,316	2	3,158	,527	,590
	Within Groups	3125,969	522	5,988		
	Total	3132,286	524			
ArkadasEksikligi	Between Groups	11,931	2	5,966	1,257	,285
	Within Groups	2477,509	522	4,746		
	Total	2489,440	524			

EK 3.13. Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Testi

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ZamanveİlgiEksikliği	Between Groups	19,600	2	9,800	,625	,536
	Within Groups	8188,526	522	15,687		
	Total	8208,126	524			
BireyPsikolojisi	Between Groups	47,781	2	23,890	2,078	,126
	Within Groups	6001,217	522	11,497		
	Total	6048,998	524			
BilgiEksikliği	Between Groups	15,237	2	7,619	1,718	,180
	Within Groups	2314,961	522	4,435		
	Total	2330,198	524			
UlaşımSorunu	Between Groups	19,962	2	9,981	1,384	,251
	Within Groups	3763,181	522	7,209		
	Total	3783,143	524			
TesisYetersizliği	Between Groups	12,569	2	6,284	1,052	,350
	Within Groups	3119,717	522	5,976		
	Total	3132,286	524			
ArkadaşEksikliği	Between Groups	21,083	2	10,542	2,229	,109
	Within Groups	2468,357	522	4,729		
	Total	2489,440	524			

250	2	1	1	1	2	3	1	1	3	3	3	2	2	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2										
251	2	1	1	1	3	2	2	1	2	3	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3								
252	1	2	1	1	2	2	2	2	1	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3							
253	1	2	1	1	4	1	1	1	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3						
254	1	2	1	3	2	2	1	1	2	1	1	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3				
255	1	2	1	1	3	4	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
256	2	1	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
257	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
258	2	2	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
259	1	3	1	3	1	4	2	1	3	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
260	1	2	1	3	1	3	1	1	2	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
261	1	2	1	3	1	3	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
262	1	3	1	4	1	3	1	1	3	3	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
263	1	3	1	4	1	2	1	1	2	1	2	3	2	4	2	1	4	2	4	3	2	2	1	4	3	4	2	3	3	4	1	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	
264	2	2	1	3	1	3	1	2	2	1	1	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
265	1	3	1	3	1	4	1	1	1	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
266	1	3	1	3	1	4	1	1	1	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
267	1	3	1	4	1	4	1	1	2	1	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
268	2	2	1	3	1	3	1	1	2	2	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
269	2	2	1	3	2	2	1	1	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
270	1	2	1	3	3	4	1	1	2	2	2	1	1	2	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
271	1	2	1	3	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	3	2	3	1	1	2	2	1	1	2	1	1	3	2	1	1	3	2	1	2	2	2	
272	1	2	1	4	3	2	2	2	2	2	1	1	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
273	2	2	1	3	1	2	1	1	2	1	1	2	3	4	3	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
274	1	2	1	4	3	3	1	1	3	2	1	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
275	1	2	1	3	1	3	1	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
276	1	2	1	3	2	2	2	1	2	1	1	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
277	2	2	1	3	2	2	2	1	2	1	1	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
278	2	2	1	3	2	3	1	1	3	3	1	1	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
279	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
280	1	2	1	3	1	3	1	1	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
281	1	2	1	3	1	3	1	1	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
282	1	2	1	3	1	3	1	1	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
283	1	2	1	3	1	3	1	1	1	3	3	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
284	1	2	1	3	1	3	1	1	1	1	3	3	1	2	2	4	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
285	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
286	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
287	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
288	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
289	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
290	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
291	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
292	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
293	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
294	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
295	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
296	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
297	2	2	2	2	3	4	2	2	2	3																																	

